11. № 24

[Орон ор]онуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

[Б]урят-Монголой Үнэн

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй [Дээд]эвно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 244 (6164)
ДЕКАБРИИН 12
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

[Хан]ын газетэ—партийна эхин [ор]ганизациин туһалагша мүн

...ыдые хүмүүжүүлдэг, эм- ...олон янзын хэрэгсэлнүү- ...формонуудай дунда ханын ...шухала һуури эзэлнэ. Үгэ ...лэй сүлөөгэй үнэхөөр ту- ...агдаһан манай орон дотор ...у мянган ханын газетэнүүд, ...хы хуудаһанууд» гаража ...Эдэнэр большевистскэ хэб- ...л шанарые бэелүүлэн, кол- ...э пропагандистын, агитато- ...эмхидхэлшын хүндэтэ үүргэ ...коммунистическэ байгуу- ...эелжээтэ зорилгонуудые ...ртайгаар шиидхэхын түлөө ...э арад зониие элсүүлэн ...сана.

...хэблэл хадаа хамаг һайн ...дэмжэхэ, түрүү дүй дуршэл- ...үргэнөөр харуулхаһаа гад- ...у дутуунуудые эрид шууд ...н шүүмжэлдэг хурса зэб- ...Энэ ушарые зүбөөр ойлго- ...тийна, профсоюзна болон ...льско эхин организацинууд ...тээ органуудта анхаралтай- ...далаг, тодорхойгоор хүтэл- ...р ба туһаламжа үзүүлдэг

...газетэнүүд, «дайшалхы ...ануудые» шалган харалга ...республикын хэдэ хэдэн ...тайн, Иволгын, Бичурын ба ...аймагуудта ябуулагдажа ...эй. Энэ хэмжээ-ябуулга ха- ...н газетэнүүдэй дүй дуршэ- ...эдын шадабари болгохо зо- ...й. Ханын газетэнүүдые шал- ...алга һаяхан Тарбагатайн ...эмхидхэгдээ. Тэндэхи ...й нэрэмжэтэ колхозой «Ле- ...Жиримскэ МТС-эй «Трак- ...Дзержинскиин нэрэмжэтэ ...й «Вперед» газетэнүүд эр- ...тоологдожо, редколлегинүүд- ...эгэн шангууд үгтэбэ.

...эхи шанда хүртэһэн ...ец» гэжэ ханын газетые ...үзэе. Энэнэй номернууд түсэ- ...ор, һайн ба һонин материал- ...а бүрпдүүлэгдэжэ, гоёор ...эгдэн гаргагдана. Статья ...нь багахан аад, уран хур- ...илгосотой тодоор найруулаг- ...Редколлегиин хүдэлмэридэнь ...о үйлэдбэриин түрүүшүүл, ...мэргэжэлтэд — эдэб- ...хододоо хабаадалсана. ...хэдэн номернуудые хара- ...ургасаяа саг сооһь, гээлтэ- ...хуряажа эбаха, гүрэнэй ур- ...ануудаа эрхимээр дүүргэхэ ...эб найрамдалай вахтада ...стахановскаар ажалладаг ...үүл, агитационно-ойлгуулам- ...дэлмэри, колхознигуудай һу- ...тухай, ажалһаа хулжан эр- ...Устав эбдэһэн зарим ло- ...үүд тухай, үбэлэй агротехни- ...эмжээ-ябуулга, колхоздохи ...н ябаса, ажалта үдэрэй бү- ...ые гуримшуулха тухай гэхэ ...статьянууд толилогдоһон бай-

...ээр гү, али заримдаа бүри ...р гаргагдадаг ханын газетэ- ...ондоошье аймагуудай эмхи

зургаанууд, МТС-үүд, һургуулинууд ба колхозуудта олон. Эдэнэр гол шухала асуудалнуудай ямараар шиидхэгдэжэ байһан тушаа бэшэхэдээ социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаха, түрүүшүүлые магтаха, оноол арганuудыень харуулха, һанамжа дурадхалнуудые толилхоһоо гадна, хуули, заршам эбдэһэн, хэрюусалгагүйгөөр хандаһан ябадалые шангаар шүүмжэлдэг.

Гэхэ зуура хүтэлбэриин һулаһаа, редколлегинүүдэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэгһөө шалтагаалан зарим ханын газетэнүүд болзор соогоо гарадаггүй, хаа яа тохёолдохо-доошье материалнуудынь удхагүй—шашаг, баримтагүй—юрэнхы, грамматическа алдуутай, тодорхойбэшэ гаршагуудтай, тулюур муу оформлениитэй байдаг байна. Иимэ газетэ нэгэ-хоёр хүнэй гарзар, эдэбхитэдэй хабаадалгагүйгөөр бүтэдэг, тиигээд хүнүүдые һонирхуулжа, элсүүлэн эмхидхэжэ шададаггүй байха юм.

Мүнөө хэгдэжэ ба һаяар эмхидхэгдэхээ байһан харалгын үедэ ханын газетэнүүд, «дайшалхы хуудаһануудые» наринаар шэнжэхэ, һайн ба муудень элирүүлхэ, тэрэнэй дүнгүүдые редакторнуудай, редколлегиин гэшүүдэй зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ шухала.

Ханын газетэнүүдэй удха, найруулга ба оформлениие хаа хаанагүй һайжаруулха зорилгоор редколлегинүүдтэнь туһалха, саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ байха хэрэгтэй, энэ хадаа нютагуудтахи партийна организацинуудай уялга мүн. Тэрэшэлэн аймагуудай газетэнүүд ханын хэблэлэй хүдэлмэри тухай хододоо бэшэжэ, заабари үгэжэ байха зэргэтэй.

Ханын газетын шүүмжэлэлнүүдые тэрэ дары зүбшэн хэлсэхэ ба зохихо хэмжээ абаха ябадал хангаха шухала.

Ханын газетэдэ гараха материалнууд тэрэ үеын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ зорюулагдаһан байха ёһотой.

Мүнөө бүхы хэблэлэй, тэрэ тоодо колхозно ханын газетэнүүдэй урда ямар зорилгонууд табигданхай байнаб гэбэл, арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө агитаци хэхэ, гүрэнэй үмэнэхи уялгануудай гүйсэдхэл, малай үбэлжэлгын һайн жэшээнүүд ба дутуу дунданууд тухай, социалистическэ мүрысөөнэй ябаса, коммунистнуудай түрүү үүргэ, политическэ ба агрозоотехническэ һуралсал, колхозуудай олзо доход хубаалгада, хабарай тарилгала бэлэдхэл тухай гэхэ мэтэ болоно.

Партийна организацинуудай зүгһөө хододоо, һайнаар хүтэлбэрилөөд, редколлегинүүдэй хүдэлмэрые зүбөөр эмхидхээд, эдэбхитэдые олоор хабаадуулаад байгаа һаань, ханын газетэ бүхэн бодото эмхидхэлшэ, эрхим агитатор ба большевистскэ шүүмжэлэлэй трибуна болохо шадахань лабтай.

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

Үбэлэй амаралтын үедэ һурагшадые культурна талаар хангаха тухай

[ВЦ]СПС-эй секретариат хадаа ...ёо байгаа үбэлэй амарал- ...дэ комсомольско организаци- ...й ба арадай гэгээрэлэй орга- ...й хамтадаа һурагшадта куль- ...амаралта хангахыень профе- ...дэй центральна, республи- ..., хизаарнуудай, областной, ...но-заводскэй ба нютагай ко- ...үүдые уялгалһан тогтоол гар-

...ы клубуудта, культурын бай- ...уд ба ордонуудта, улаан бу- ...удта шэнэ жэлэй ёлконуудые, ...игуудые ба вечернүүдые үн- ...э гэжэ дурадхагдаба. Үхибүү- ...ранһайханай самодеятельнос- ...ба үхибүүдэй техническэ бо- ...усад кружогуудай хүдэлмэри- ...е харалга эмхидхэхэ гэжэ ...агдаһан байна. Үхибүүдэй ...экскурсинүүдые, газаа агаар-

та олониитын физкультурна наадануудые, хадаһаа һолжоролго, конькигаар халтиралга, мүльһэн дээрэ карнавалнуудые, санаар ябалгые, эдир спортсменүүдэй — конькишадай, санашадай, хоккеистнүүдэй мүрысөөнүүдые, спортын мастернуудтай үхибүүдэй уулзалгануудые эмхидхэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана.

Амаралтын үедэ бүхы стадионууд, катогууд, санын базанууд ба спортивна бусад түхеэрэлгэнүүд үглөөнэй ба үдэрэй үенүүдтэ һурагшадай мэдэлдэ үгтэхэ байна.

Һургуулиин наһанай үхибүүдтэ зорюулан союзууд-хоорондын бүхэгородской шэнэ жэлэй ёлконуудые үнгэргэхэ гэжэ профсоюзуудай республиканска, хизаарнуудай ба областной соведүүдтэ дурадхагдаа.

Декабриин 16—арадай сүүдүүдые һунгаха үдэр

Үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэ

Курумканай аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд ба дунда һургуулиин багшанар, Баргажанай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд, Калининай ба Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй колхознигууд аймагай арадай судьяда кандидадаар үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэ Батюр Моисеевич Дмитриевые нэгэн һанаалаар дэбжүүлээ.

Нүхэр Дмитриев Иркутска областиин Ольхоной аймагай үгытэй таряашанай бүлэдэ 1925 ондо түрэһэн юм. Тэрэ хадаа 1941 ондо дунда һургуулиин 9-дэхи класс дүүргээд, багшалжа байха зуураа, дунда һургуули дүүргэһэн байна. Нүхэр Дмитриев 1943 онһоо 1946 он хүрэтэр Советскэ Армиин зэргэдэ ябажа, немецко-фашистска булимтарагшадһаа Эсэгэ ороноо эрэлхэгээр хамгаалалсаа. 1946 онһоо 1948 он хүрэтэр советскэ эмхи зургаануудта үнэн шударгыгаар алба хэһэн байна.

1948 ондо Иркутска юридическэ һургуулида ороод, тэрэниие 1950 ондо амжалтатайгаар дүүргээ. Удаань БМАССР-эй юстициин Министерстводэ практика гараһанай һүүлээр, Курумканай аймагай арадай сүүдэй дэргэдэ адвокадай тушаалда хүдэлмэрилхөөр эльгээгдээ һэн. Энэ үе соо нүхэр Дмитриев үнэн сэхэ ба шадабаритай хүдэлмэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Тэрэ болбол өөрынгөө политическэ ба юридическэ мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Нүхэр Дмитриев Иркутска юридическэ институдай нэгэдэхи курсые заочноор дүүргээд, һуралсалаа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна.

Коммунист Батюр Моисеевич Дмитриевэй түлөө Курумканай аймагай ажалшадай өөһэдынгөө голосуудые һунгалтануудай үдэр нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэ байһаниинь лабтай.

Б. Ринчинов.

Һунгуулиин № 1 округой агитпунктда

Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическа институдай байшан соо һунгуулиин № 1 округой агитпункт гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн байна.

Энэ пунктда һунгагшад хододоо олоороо суглардаг. Тэдэндэ зорюулагдажа, элдэб темэнүүдээр лекцинүүд уншагдана. Советскэ патриотизм тухай, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа конституци —Сталинска Конституци тухай лекцинүүд һаяхан уншагдаа. Һүүлээрнь һунгагшадта зорюулжа институдай студентнэр концерт табиһан байна. Декабриин 10-да уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдажа, тэрэниие һунгагшад ехээр һонирхон шагнаба. Удаань хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр концерт табигдаа.

Агитпункт соо үглөөнэй 10 часһаа үдэшын 10 час хүрэтэр дежурство тогтоогдонхой. Агитпунктые даагша, институдай багша Зинаида Васильевна Фомина хүдэлмэрээ түсэбэй ёһоор, һайнаар ябуулна. Һунгагшадай списогүүдые шалгалга декабриин 5-да дүүргэгдээ. Һунгагшад үдэшэ бүри эндэ сугларжа газетэ, журнал уншадаг, радио шагнадаг байха юм.

Энэ агитпунктын хүдэлмэридэ 70 гаран агитаторнууд хабаадана. Марксизм-ленинизмын үндэһэнүүдые заадаг багша нүхэр Абросимов недели бүхэндэ агитаторнуудай семинар үнгэргэнэ. Агитаторнууд — студентнэр Д. Чимитдоржиев, Л. Мункуев, Д. Очиров, К. Левченко гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Б. Шойнжонов.

Хүндэтэ айлшад

Улан-Удын пристаниин партийна организациин 26 коммунистнууд һунгуулиин № 3 округой хоёрдохи пунктда агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр һунгалтанууд тухай Дүримые уһан замайхидта тайлбарилжа үгөө, Агуусхэ Октябрьска революциин 34 жэлэй ой тухай нүхэр Берияын элидхэлтэй, мүн арадай судьяда ба арадай заседательнуудта кандидадуудай биографитай тэдэниие танилсуулаа.

Агитаторнууд болбол һунгагшадай хүндэтэй айлшад болонхой. Селенгинскэ улицын № 15 гэртэ агитатор Ф. Мордеева хододоо ябажа байдаг. Тэрэ хадаа хөөрэлдөөнүүдээ ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг юм. Нүхэр Мордеева капиталистическэ сүүдтэ орходоо советскэ сүүдэй үндэһэн илгаатай байһан тухай эли тодо жэшээнүүдые хэрэглэн хэлэжэ үгэдэг. Хөөрэлдөөндэ бэлэдхэхэдээ журналнууд ба уранзохёолой литератураһаа таарамжатай материал оложо абадаг байна. Һаяхан хөөрэлдөө үнгэргэхэ зуураа, нүхэр Мордеева эб найрамдалай тала барилгшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференциин хандалга тухай һунгагшадта хөөрэжэ үгөө. Һунгагшад — уһанзамайхид тэрэ хандалгые халуунаар һайшаагаа. Гадна, агитаторнууд нүхэд Азаревич, Карпенко, Гаврильчук гэгшэд хөөрэлдөөнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэнэ.

А. Коротаева.

Һунгалтын урда тээ

Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри Хориин аймагта гүйсэд дүүргэгдээ. Һунгуулиин 20 пунктнууд һунгагшадые хүлеэн абахаар бэлэн болонхой. Һунгалтын үедэ хэлхеэ холбоо һайнаар хангахын тулада телефонно пунктнуудта дүршэл ехэтэй монтернууд дежурилха юм. Мүн Улан-Удэ городһоо 5 радистнууд радиостанцинуудтайгаар эльгээгдээ. Ойбонтын, Мало-Тарбагатайска, Ааланай ба Зүүн-Хуурайн һунгуулиин холын пунктнуудта, аймагай центртэ эдэ радиостанцинууд тодхогдоо.

Һунгалтануудай асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой этигэмжэтэнэрэй, сомонуудай, сельскэ Соведүүдэй түлөөлэгшэнэрэй семинар аймгүйсэдкомой дэргэдэ үнгэргэгдөө. Аймсоведэй гүйсэдкомой түлөөлэгшэнэртэ һунгуулиин бюллетеньнүүд эльгээгдээ. Сомонуудай ба сельскэ Соведүүд соо һунгагшадай списогүүд эли газарнуудта үлгэгдэжэ, шалгагдаа.

Аймаг соо 39 агитколлектив хүдэлмэрилнэ. 406 агитатор һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба газетэнүүдые уншажа үгэдэг. Тэдэнэр арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим тайлбарилдаг, СССР-эй сүүдүүдэй байгууламжа ба ажал-ябуулга тухай, Сталинска Конституци тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые хэдэг, арадай судьяда болон арадай заседательнуудта кандидадуудай биографинуудтай һунгагшадые танилсуулдаг байна.

Б. Намжилон.

Эдэбхитэй агитаторнууд

Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй партийна эхин организациин агитколлектив дааһан участогайнгаа ажалшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэриие һайнаар ябуулна. Түс һургуулиин агитаторнууд ажалшадай гэрнүүдээр ябажа, арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтанууд тухай, уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Комсомолецууд Коробенков, Афанасьев, Селецкая, Жаркова болон бусад илангаяа олон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Д. Болхоев.

Улан-Удын бурят дунда һургуулиин 9, 10 ба 11-дэхи классуудай һурагшадай олонхинь агитаторнууд юм. Тэдэнэр участогайнгаа арад зониие арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримтэй танилсуулна, мүн газетэнүүдэй материалнуудые ажалшадта уншажа үгэнэ.

П. Дамбаев.

Советскэ Союз дотор

Баруун Сибириин театрнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй конференци

КЕМЕРОВО. Бүхэроссийска театральна обществоын үүсхэлээр Баруун Сибириин театрнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй областьнууд-хоорондын конференци эндэ боложо дүүрэбэ. Түс конференцидэ Кемеровскэ, Новосибирскэ, Омско, Томско областьнуудай ба Алтайска хизаарай театрнуудай директорнууд, главна режиссернууд, түрүү мастернууд, мүн искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ областной ба хизаарай отделнүүдэй начальнигууд, партийна хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

Конференцидэ хабаадагшад идеологическа асуудалнуудай талаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ тухай театрнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлнүүдые, театральна критигүүдэй нэмэлтэ элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээ.

Советскэ арадай ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулһан хэдэ хэдэн зүжэгүүд үнгэрһэн табан жэлэй туршада дотор зохёогдон табигдаһан байна. Баруун Сибириин театрнуудай репертуарта советскэ пьесэнүүд бата бэхеэр ороо.

Конференци болбол идейнэ үндэр шанартай, тодо хурса зүжэгүүдэй түлөө оролдосотойгоор тэмсэхэ зорилго театрнуудай урда табиһан байна.

Летчигууд коммунизмын агууехэ барилгануудта туһална

Һаяхан Москва шадарай аэродромһоо самолёт ниидэжэ, Сталинград шэглэн ошобо. Тэрэ хадаа Волго-Донской каналай барилгашадта гагналгын трансформаторнуудые абаашаһан байгаа.

Москваһаа, Ленинградһаа, Новосибирскһээ ба ороной промышленна бусад центрнүүдһээ гражданска авиациин самолёдуудаар электроприборнууд, оньһон инструментнүүд ба элдэб хэрэгсэлнүүд коммунизмын агууехэ барилгануудта абаашагдана.

Түмэр замһаа эгээ холын Главна Туркменскэ каналай барилгада авиаци илангаяа ехээр туһална. Бүхы ашаануудай хахадһаа ехэнхинь самолёдуудаар Ашхабадһаа, мүн шэнээр нээгдэһэн Москва-Нукус, Москва-Ташаус гэжэ лининүүдээр түс барилгада асарагдана.

Жэлэй эхинһээ хойшо коммунизмын агууехэ барилгануудта хэдэн зуу мянган килограмм яаралтай ашаанууд, олон арбаад тонно почто абаашагдаа.

Челябинска область. Уральска автомобильна завод дээрэ кольцевой шалгалтын метод үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Түс методые алдарта стахановка-контролер Руфина Россомахина дурадхаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Руфина Россомахина (баруун гарһаа) станочница Анна Тимохинагай хэһэн деталь шалгажа байна. ТАСС-эй фотохроника.

Нютаг бүриин һонинууд

◆ Московско областьдо хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиие харалга эхилээ. 34 мянган гүйсэдхэгшэдые—колхознигуудые ба хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэдые нэгэдүүлһэн самодеятельнэ гурба мянган коллективүүд түс харалгада хабаадана.

◆ Сталинска областиин колхозуудта жэлэй эхинһээ хойшо гурба мянгаһаа дээшэ элдэб барилганууд ашаглалгада үгтөө. Тэдээниие барилгада 50 миллион шахуу түхэриг гаргашалагдаһан байна. Колхозно бүхы барилгануудай дүрбэнэйнь гурбан хуби типовой проектнүүдээр баригдаа.

◆ Һүүлэй гурбан жэлэй туршада соо Хабаровскда 50 шэнэ магазинууд, 160 киоскнууд, ниитын эдеэ хоолой 140 предприятинууд нээглээ. Худалдаа наймаанай организацинуудай коллективүүд ажалшадые эрхимээр хангахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоно.

◆ Омско областной издательство болбол Севернэ МТС-эй тракторна бригадын бригадир, комбайнова агрегадай начальник, Социалистическэ Ажалай Герой М. К. Комлевой бэшэһэн «Арбан табан жэл соо трактор ба комбайн дээрэ» гэһэн брошюрые хэблэн гаргаба.

◆ Грузиин колхозууд ашаанай 1500 автомашина худалдажа абаба. Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперации ашаанай үшөө 200 автомобильнуудые абаха захил колхозуудһаа абанхай.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудай ниитын ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ

Мүнөө жэлдэ манай Бичурын аймагай колхозуудай ажабайдалда ехэ хубилалтанууд болоо. Колхозуудаймнай олонхинь томодхогдоо. Эдээнэй дашарамдуулаа аймагай хүдөө ажахы улам ехээр ургаха арга боломжотой болоо.

Ургаса дээшэлүүлхэ, ниитын малажал түргэнөөр хүгжөөхэ, байгаалиие шэнэлэн хубилгаха сталинска түсэбые хэрэг дээрэ бэелүүлхэ тон ехэ зорилгонууд социалистическэ хүдөө ажахын урда мүнөө табигданхай. Колхозуудые томодхожо элээ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ шэнэ арга боломжонуудые олгобо.

Бичурын аймагай ажалшад хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд амжалтануудые туйлаа. Тарилгын талмай жэлһээ жэлдэ үргэдхэгдэнэ, олохон колхозууд хүдөө ажахын бүхы культуранудай баян ургаса абадаг болоо. Ниитын малажалай тоо толгойе олошоруулха, тэрээнтэй хамта ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин ба культурно-ажаһуудалай барилга бариха зорилгонуудые олон колхозууд амжалтатайгаар шиидхэнэ. Колхозно байгуулалтые һалбарулан хүгжөөхэ тухай большевистскэ партиин ехэ оролдолгоор зоригжуулагдаһан аймагай колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд социалистическэ хүдөө ажахые улам хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Колхозно тарашадай зохёон байгуулха элэбхиие толгойлхо, бүхы колхозуудые олзо доход ехэтэй ажахынууд болгохо гээшэ колхозно партийна организацинуудай түрүүшын ээлжээтэй зорилго болоно.

Ниитын ажахые олон һалбаритайгаар хүгжөөхэ, ажахын һалбари бүхэниие олзо ехэтэй болгохо гээшэ колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхэ нэгэн шухала зорилго болоно.

Колхоз бүхэнэй ажахыгаа олон һалбаритайгаар хүгжөөхын тулада Бичурын аймагай партийна организаци оролдолго гарган хүдэлмэрилнэ. Түрүү агротехникые нэбтэрүүлхэ талаар аймагай колхозуудта жэл бүри ехэ юумэ хэгдэнэ. Тэрэнэй эсэстэ орооһото культурын ургаса олохон колхозуудта жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ.

Тиихэтэй хамта аймагай олонхи колхозууд олзо ехэтэй техническэ культура — сахарна свёкло таридаг болонхой. Энэ жэлдэ ургуулжа, заводто тушааһан сахарна свёклоһоо Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 19 мянган түхэриг, Калининай — 27 мянган түхэриг, Ворошиловай—27,5 мянган түхэриг гэхэ мэтээр олзо олоһон байна.

Хэрбээ сахарна свёклын ургасые эрид дээшэлүүлхын тулада колхозуудай правленинүүдэй ба партийна организацинуудай бүри ехээр оролдоо һаа, эдэ олзонуудынь 2—3 дахин ехэ байха һэн. Бичурын аймагта Украинынхиһаа дутуугүй һайн ургаса сахарна свёклоһоо абажа болохо байһые дүй дүршэл гэршэлнэ.

Овощь тарилгада манай олон колхозууд ехэ анхарал табидаг. Круминай нэрэмжэтэ колхоз овощь ехээр таридаг ба һайнаар ургуулдаг юм. Тингэжэ энэ колхоз гүрэндэ овощь тушааха түсэбөө дүүргэхэһээ гадна, рынок дээрэ овощь худалдажа ехэ олзо оруулдаг байна. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо огород тарилга мүн лэ һайнаар табигданхай. Эндэ капуста, морковь, үгэрсэ, помидор һайнаар ургуулхаһаа гадна, жэл бүри арбуз тарижа, колхоздоо ехэ олзо оруулна.

Үрэ жэмэстэ модонуудай сад тариха талаар колхозуудта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Аймаг соо 26 гектар сад бии, гэбэшье «Красное знамя труда» колхоз 16 гектар талмай дээрэ сад тарихай. Энэ сад соонь малина, крыжовник, вишни, яблока гэхэ мэтэ жэмэсүүд һайнаар ургана. Энэ жэлдэ колхоз имагтал сад тарилгаһаа 40 мянга шахуу түхэриг олзо оруулаа. Мүнөө олохон колхозуудай сад таридаг болоо. Ойрын 2—3 жэлнүүд соо аймагай бүхы колхозууд садтай болохо юм.

Ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ олохон колхозууд багабэшэ амжалта туйлаһан байха юм. Мүнөө бүхы колхозууд ниитын ашаг шэмэтэ малнуудай дүрбэн фермэтэйгээр. Колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ, шубуунай ба зүгын ажал эрхилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Олохон колхозууд, жэшээлхэдэ «Ленинский путь», Ворошиловай ба Круминай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ хонинойнгоо тоо толгойе ехээр олошоруулхатай хамта, тэдэнэй үүлтэрые һайжаруулха ехэ хүдэлмэри хэнэ. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо нарин нооһотой хонидой племенной фермэ эмхидхэгдэнхэй.

Энэ колхозой хонишод хонинойнгоо харууһа ба эдеэлүүлгые һайжаруулжа, орооной кампани зүбөөр эмхидхэжэ, хүдэлмэридөө һайн показательнуудые туйлана. Хонидоо метизацилха хүдэлмэри хододоо ябуулһанай ашаар колхозой хонинной фермын хонидой үүлтэр һүүлэй 3—4 жэлэй турша соо ехээр һайжараа. Шэрүүн нооһотой хонидынь үсөөржэ, хонидой олонхинь нарин ба нарибтар нооһотой болонхой. Энэнэй эсэстэ фермын хонидһоо нооһо ехээр хайшалагдадаг болоо. Энэ жэлдэ нэгэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,5 килограмм, нарин нооһотой хонидһоо 3,9 килограмм нооһон абтаһан байна. Энэ фермэ мүнөө жэлдэ колхоздоо 50 мянга үлүүтэй түхэригэй олзо доход оруулаа.

Аймагай колхозууд зүгы үсхэлгэдэ ехэ анхарал табина. Зүгы баридаггүй нэгэшье колхоз аймаг соо үгы юм. Зүгы барилгада анхаралаа ехээр хандуулдаг колхозууд тэрээнһээ тон ехэ мүнгэн доход оруулдаг юм. Жэшээлхэдэ, зүгын ажалһаа Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 22 мянган түхэриг, Молотовой—27 мянган түхэриг олзо абаа. Гадна, эдэ колхозууд колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ ехэ мед хубааһан байна.

Ниитын ажахые улам хүгжөөхын тулада үйлэдбэриин ба культурно-ажаһуудалай барилгануудые колхозуудта эрхилхэ шухала болоно. Энэ зорилгые шиидхэхын тулада колхоз бүхэн барилгын материалнуудые бэлэдхэхэ асуудал зүбөөр шиидхэхэ зэргэтэй. Колхоз бүридэ хирпиисэ үйлэдбэрилгэ ба модо хюреөдэлгэ һайнаар эмхидхэхэ шухала болоно. Олонхи колхозууднай өөһэдынгөө үйлэдбэриин хэрэгсэлдэ хүрөөд, үлэхээр хирпиисэ жэл бүри үйлэдбэрилдэг байна. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 60 мянга үлүүтэй хэһэг хирпиисэ хэһэн ба тэдэнэй заримыень худалдажа, 13 мянган түхэригэй олзо олоһон байна.

Аймагай 7 колхозууд өөһэдын пилорама түхеэрэнхэй. Тэдэнь үйлэдбэриин барилгануудые бодхоохо хэрэгтэнь колхозуудта ехэ туһатай юм. 1952 ондо колхоз бүхэндэ хирпиисэ хэдэг болгохо, тэдэниие өөһэдын пилорамануудтай болгохо зорилго мүнөө табигданхай.

Колхозуудай ажахые олон һалбаритай болгохын, тэдэниие бэхижүүлхын түлөө тэмсэл партийна организацинуудай шухала зорилго болоно. Зүгөөр, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ асуудалнуудые халирхайгаар эрхилдэг партийна организацинууд манай аймаг соо үшөө бии. Тэдэнэр ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ перспективнэ асуудалнуудые колхознигуудай урда табидаггүй, ургаса дээшэлүүлхын ба ниитын малажал хүгжөөхын түлөө һулаар тэмсэдэг байха юм.

Колхозуудые хүтэлбэрилгэдэ бии байһан горьтой дутуунуудые усадхаха, колхозуудтахи партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха гээшэ колхозно партийна эхин организаци бүриин хойшолуулашагүй зорилго болоно.

А. ПОПОВ,
ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой секретарь.

Куйбышевгидрострой. Экскаваторщик Василий Ляминай бригада халаан соогоо 1,5 нормо дүүргэнэ.

В. Лямин түсэбэй ёһоор һара соо 54 мянган кубометр газар малтахын орондо 100 мянган кубометр хүрэтэр малтаха уялга абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: экскаваторщик Василий Лямин хүдэлмэриин һүүлээр машинынгаа кабинаһаа гаража ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Жэлэй түсэб дүүргэбэ

Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд үйлэдбэриин шэнэ амжалта туйлаба. Заводой коллектив декабриин 1-дэ жэлэйнгээ түсэб 101 процент гүйсэдхэжэ, даабариһаа гадуур 76 мянган түхэригэй олзо оруулба.

Заводой гравирна, шэгнүүрэй цехүүд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. Шэгнүүрэй цехын нүхэр Расторгуевай бригада һара бүхэндэ нэгэ хахад, Сединэй бригада хоёр нормо дүүргэнэ. Тэрэшэлэн электроцех даалгабаряа 180 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Механическа цехынхид токарна станок һэльбэн табижа, электрическэ ба шэгнүүрэй приборнуудай запасной жэжэ частьнуудые бүтээн гаргаха арга шэгнүүрэй ба электрическэ цехүүдтэ олгоо.

Шэгнүүр заһабарилха түсэбөө дүүргэһэн энэ заводой коллектив мүнөө автомашинануудые заһабарилха хүдэлмэри эрхилжэ байна.

Механизированнэ маслозавод

Сэлэнгын аймагай Тамча поселогто тоһоной механизированнэ заводой барилга дүүргэгдэжэ, һаяхан ашаглалгада оруулагдаба. Энэ завод жэл соо 1000 тонно тоһо буйлуулха хүсэтэй юм. Заводой барилгада 300 гаран мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Тэрэшэлэн энэ жэлдэ Юрөөгэй тоһоной завод хүдэлмэрилжэ эхилээ. Мүн Ноёхоной завод подвал, тоһо хадагалха байра бариба.

«Росглавмаслопром» болбол энэ жэлдэ эдэ заводуудай территоринуудые болбосон түхэлтэй болгохын тула 57 мянган түхэриг үгөө.

В. Бадашкеев.

ХЭБЛЭЛ ТАРААЛГАДА АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Мүнөө республика дотор 1952 оной газетэнүүд ба журналнуудые захилга үнгэрөөгдэжэ байна. Колхоз бүхэндэ, тосхон бүхэндэ, промышленна предприятинуудта ба эмхи зургаануудта захилые һайнаар эмхидхэжэ, газетэ ба журнал бүлэ бүхэнэй захижа абаха ябадал туйлаха шухала.

Хэлхеэ холбооной зарим хүдэлмэрилэгшэд захил абалгые муу бэшээр эмхидхээ. Хэлхеэ холбооной Туркинска отделениин начальник нүхэр Беспрозванных центральна газетэнүүд ба журналнуудые тарааха түсэбөө бүрин дүүргээ. «Бурят-Монгольская правда» 200 экземпляр, аймагайнгаа газетэ 106 экземпляр тараагаа. Тэрэ хадаа богонихон болзор соо 8400 түхэригтэ захил абаһан байха юм. Мүн хэлхеэ холбооной Гремячинска отделениин начальник нүхэр Андреева захил абалгые һайнаар эмхидхэжэ шадаа.

Зэдын аймагай Боргойн совхозой ба Зэдэ станциин хэлхеэ холбооной отделенинүүдэй начальнигууд нүхэд Жуков, Стрельникова гэгшэд хэблэл тарааха түсэбөө 200 процент дүүргэһэн байна. Энэ аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой почтальон нүхэр Жигмытов тон түргэнөөр «Бурят-Монгольская правда» 30 экземпляр, «Бурят-Монголой үнэн» газетэ 36 экземпляр тараагаа. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо хэблэл тарааха ниитын этигэмжэтэ нүхэр Цыденов айл бүхэндэ газетэ захюулжа, 600 түхэригтэ газетэ тарааһан байна.

Зүгөөр, зарим аймагуудта газетэ ба журналнуудые тараалга хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой правлени мүнөө хүрэтэр нэгэшье газетэ захижа абаагүй. Тэрэшэлэн «Авангард», «Красная заря», «Красный партизан», Чапаевай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозуудта газетэ тараалга ех[illegible] байдалда байһаар. Юр[illegible] Тарбагатайн аймаг байгш[illegible] кабриин 7-ой мэдээгээр хэбл[illegible] рааха түсэбөө миил 30-хан пр[illegible] дүүргэнхэй. Баргажанай ай[illegible] Уланай ба Баргажанай сель[illegible] дүүлэй колхозуудта, Кудар[illegible] магай олонхи колхозуудта [illegible] абалга тон һулаар эмхидх[illegible] Ториин аймагай 13 колхоз[illegible] миил 3-ниинь захил хээ.

Большевистскэ хэблэл т[illegible] дань хэлхеэ холбооной хү[illegible] лэгшэдтэ комсомольско орга[illegible] нууд ехэ туһаламжа хүргэ[illegible] байһан зад, тиигэнэгүй. Н[illegible] тахи комсомольско органи[illegible] «Бурят-Монгольский комсо[illegible] газетые залуушуулай дунда [illegible] нөөр тарааха тухай анхара[illegible] долго гарганагүй. Тиимэ дээрэ[illegible] энэ газетэ (бурят-монгол хэлэ[illegible] рэ) Закаменэй аймагта 12 про[illegible] Курумканай — 8 процент, Хо[illegible] —3 процент, Заиграйн — 8 про[illegible] тараагдаһан байха юм.

Хэблэл тараалгын хаагда[illegible] ябажа байһан шалтагаанииь [illegible] гэхэдэ, хэлхеэ холбооной ко[illegible] нуудай олохон начальнигууд [illegible] дэ хүсэд анхарал хандуул[illegible] Жэшээнь Мухаршэбэрэй, К[illegible] ба бусад зарим аймагуудай [illegible] холбооной отделенинүүдэй хүд[illegible] рилэгшэд газетэнүүдые тар[illegible] түсэб даабари абаагүй байна. Тиимэ дээрэһээнь тэдэ хүд[illegible] лэгшэдһөө эрилтэ хэхынш[illegible] гүй байба.

Хэлхеэ холбооной хүдэлмэр[illegible] шэдэй зорилго юуб гэхэдэ, [illegible] тараалгадахи дутагдалнууд[illegible] усадхажа, газетэнүүд ба жур[illegible] нуудта захил абалгые то[illegible] үдэрнүүдтэ түгэсхэхэ ябадал [illegible]

Е. Бо[illegible]
«Союзпечатиин» обла[illegible] таһагай нача[illegible]

Радиоузел хүдэлмэрилнэгүй

Үдэр бүриин һонинуудые дуулахын тула радиодамжуулга шагнахаяа колхознигуудай хүсэдэгынь мэдээжэ. Гэбэшье, Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой радиоузел ба «Родина» гэжэ хоёр радиоприёмник хүдэлмэрилөөгүй байһаар жэл шахуу боложо байна. «Эдэ яахадаа хүдэлмэрилнэгүйб» гэжэ асуухада, «радиопитани [illegible]» гэжэ радиоузелай хүдэлмэр[illegible] хэлэдэг.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд [illegible] диоузел болон радиоприёмни[illegible] питаняар хангахын тула [illegible] хэмжээ абаха ёһотой.

С. Цыб[illegible]

Селькорой материалаар хэмжээ абта[illegible]

Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» гэжэ томодхогдоһон колхозой ажалшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, колхознигуудай дунда лекци, элидхэлнүүд болоногүй гэжэ манай редакцида тус колхозой колхознигууд бэшэһэн байгаа.

Хэлэгдэһэн баримтануудые шалгажа, хэмжээ абахынь тулада тус бэшэг ВКП(б)-гэй Ториин айкомдо эльгээгдээ һэн.

Манай редакцида ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Х[illegible]повай мэдээсэһэнэй ёһоор, б[illegible] соо дурсаглаһан баримтанууд [illegible] тадаа зүб байжа, дутагдал[illegible] усадхаха хэмжээ абтаһан [illegible]на. Колхознигуудай дунда [illegible]турно-гэгээрэлэй хүдэлмэри [illegible]гаар эмхидхэһэнэй түлөө парти[illegible] организациин секретарь нүхэр [illegible]пов хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэ[illegible] ба тэрээндэ партийна зэмэ үгт[illegible] байна. Мүнөө «Улаан Бургал[illegible] колхоздо культурно-гэгээрэлэй [illegible]дэлмэри һайжараа.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ГҮРЭНЭЙ СҮҮД

Советскэ гүрэн тогтоһоор 34 жэл үлүүтэй боложо байна. Советскэ гүрэн энэ үе соо большевигүүдэй сэсэн мэргэн партиин хүтэлбэри доро ябажа, угаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Экономическа талаараа гээгдэнги орон байһанаа манай Эхэ орон тон хүсэтэй, индустриальна гүрэн болоо.

Социализмын илалта болбол большевистскэ партиие тойрон ниггэдээр жагсаһан советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл хангаа, СССР-эй арадуудай хани барисаае бэхижүүлээ, манай ороной обороны хүсэ шадалые ехэ болгоо. Эдэ ехэ амжалтанууд 1936 ондо абтаһан СССР-эй Конституци соо гүйсэд харуулагдаһан ба батадхагдаһан байна.

Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай бата түшэг тулгуури — Советскэ Союз болбол дай үүдхэгшэдые элишэлэн, тэдэнэй хорото һанаашалгануудые эбдэжэ, эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидахи, уласхоорондын бусад организацинуудтахи СССР-эй түлөөлэгшэд американо-английска империалистнуудай хорото муухай политикые эрид шууд элирүүлнэ.

Эмхидхэхы ба хүтэлбэрилхы үүргээ бэелүүлхэ зуураа, советскэ гүрэн хадаа гүрэнэй ба культурна ажабайдалай бүхы һалбаринуудта нарин хуули ёһо ба гурим тогтооно, шэнэ ажабайдалай үндэһэ эбдэхые һэдэдэг этэгээдүүдые шангаар хэһээнэ. Энэ зорилгые советскэ гүрэн өөрынгөө шухала орган—социалистическэ гүрэнэй сүүдэй туһаламжаар шиидхэнэ.

Социалистическэ хуули ёһоной үндэһэ һуури дээрэ захиргаанай, ажахын ба культурна ажал-ябуулга бэелүүлхэ зуураа, советскэ гүрэн болбол империалистическэ гүрэнүүдэй агентурада эсэргүүгээр тэмсэнэ, советскэ байгуулалтын экономическа үндэһэ һуурииие—ниитын зөөриие хёрхоор хамгаална. Гүрэн хадаа гражданинуудай ами наһа, элүүр мэндэ ба эд зөөри хамгаалха хэмжээнүүдые бэелүүлнэ, тэдэнэй эрхэнүүд ба хуулита интересүүдые сахина.

Мүлжэлгэтэ обществын хуулинууд бүлэг дарлагшадай мүнгэнэй интересүүдые хамгаална, ажалшадые хэһээнэ, тиихэдэ советскэ гүрэнэй хуулинууд арадай дура хүсэл харуулна. Большевистскэ партиин генеральна хараа шугамые бэелүүлэн, советскэ гүрэн коммунизм байгуулха тухай Ленин—Сталинай һургаалай үнэн зүбые гражданинуудай гүнзэгыгөөр ойлгодог ябадалда түшэглэнэ.

Хүдэлмэришэдые ба таряашадые дарлаха зэбсэг байһан хуушан сүүдые Октябрьска социалистическэ революци үгы хэһэн байна. Тэрэ сүүдэй орондо шэнэ сүүд, хүдэлмэриингөө зорилгонууд ба арга методүүдээр, мүн өөрынгөө составаар бодото арадай сүүд байгуулагдаа. Энэ шэнэ сүүд Октябрьска социалистическэ революциин илалтануудые хамгаалан, пролетариадай диктатурын зэбсэг болоо.

Сүүд хадаа социалистическэ хуулиин ёһоор үргэн арад олониитые хүмүүжүүлхэ хүсэн түгэс зэбсэг болоо.

Советскэ сүүдэй бодото демократическа принципүүд хадаа гэмтэ этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр хэгдэдэг амжалтата тэмсэл хангана, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь советскэ гүрэндэ эдэбхитэйгээр туһална.

Советскэ сүүдэй ажал-ябуулгань гүрэнэй ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой юм. Гүрэндэ шухала удхашанартай зорилгонууд манай орон дотор сүүдэй гол зорилгонууд болодог байна. Социализмын дайсадые сүүдлэн, шэрүүн шангаар хэһээхэ гээшэ советскэ сүүдэй нангин уялгань байгаа. Ороной ажахын ба культурна ажабайдал эмхидхэхэ, шэнэ гурим бэхижүүлхэ хэрэгтэ сүүд гүрэндэ ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Ниитын ба гүрэнэй шэнэ байгуулалтада гар хүрэдэг байһан гэмтэ этэгээдүүдтэ эсэргүү хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ шухала зорилго индустриализацилгын үедэ, мүн социалистическэ общество байгуулалгын түгэсхэлэй үедэ советскэ сүүдэй бүхы ажал-ябуулгада нэбтэрэнхэй байгаа.

«Үхэн хосоржо байгаа ангинуудай һүүлшын үлэгдэлнүүдые усадхахын ба тэдэнэй хулгайша мэхэгохын аашануудые бута сохихын тулада манда пролетариадай хүсэтэ ба шадал ехэтэ диктатура хэрэгтэй», гэжэ нүхэр Сталин 1933 ондо нэгэдэхи табанжэлэй амжалтануудые ба бэрхэшээлнүүдые шэнжэлэн хэлэһэн байгаа. СССР-тэ, мүн социализмын замда ороһон арадай демократиин оронуудта эсэргүү агрессивнэ, булимтаралгын шэнэ дайе США-гэй, Англиин ба капиталистическэ бусад гүрэнүүдэй бэлэдхэжэ байһан мүнөө үедэ советскэ сүүд СССР-эй гүрэнэй амгалан байдалда аюул тохёолдуулһан гэмтэ хэрэгүүдтэ эсэргүү тэмсэлые эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулна.

Гүрэндэ ба тэрэнэй оборонно хүсэ шадалда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэхэтэеэ хамта, советскэ сүүд хадаа хонжоо наймаа, хулиган аашанууд, хулгай гэхэ мэтын забхай гэмтэ ябадалнуудта эсэргүү ходоодоо тэмсэдэг байна. Советскэ сүүдэй эмхидхэгдэхэдэ обществын түүхэ дотор түрүүшынхеэ ажалшадай ами наһа, элүүр мэндэ ба нэрэ хүндэ хадаа гэмтэ муухай добтолгоһоо найдамгайгаар хамгаалагдадаг болобо.

Советскэ сүүдэй шухала зорилгонь — социалистическэ зөөриие хулгайлагшадһаа ба үригшэдһөө хамгаалха ябадал болоо. Парти, правительство хадаа хулгайшадта эсэргүү эгээн шэрүүн тэмсэл хэхэ ябадалые шухала гэжэ ходоодоо тэмдэглэдэг байха юм.

1932 оной августын 7-ной хуули хадаа арадай зөөри хулгайлагшадтай тэмсэхэ талаар советскэ сүүдэй хүсэтэ зэбсэг болоһон байна.

Социалистическэ зөөри хадаа советскэ байгуулалтын экономическа үндэһэ һуури гээшэ. Ажалай ба гүрэнэй журам эбдэһэн гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэхэ гээшэ советскэ сүүдэй шухала зорилгонь болоһон байна.

«Бидэндэ гүрэн хэрэгтэй, бидэндэ баалалта хэрэгтэй. Иимэ баалалта бэелүүлдэг пролетарска гүрэнэй органиинь советскэ сүүдүүд болохо ёһотой. Ажалай журамаар хүн зониие хүмүүжүүлхэ угаа ехэ зорилго тэдээнэй урда табигдана», —гэжэ В. И. Ленин хэлэһэн байна.

СССР дотор арадай морально-политическэ бата нэгэдэл туйлагдаа, капиталистическэ байгуулалтын үедэ гүрэнэй ба обществын хоорондо байдаг зүрилдөөнүүд үгы хэгдээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ США-да, Англида ба капиталай бусад оронуудта гэмтэ хэрэгүүд таһаралтагүйгөөр ургаһан байна. Олон миллион гэмтэдэй дунда баян ангиин түлөөлэгшэд олон бии. Гэбэшье, тэдэнэй гэмтэ хэрэгүүдынь буржуазна эрхын ёһоор хуулита гэжэ харагдана.

Ниитын байгуулалтын хубилалта, хүниие хүнэй дарлаха ябадалые усадхалга, шэнэ түхэлэй ниитын харилсаануудые бии болголго хадаа гэмтэ хэрэгүүдые үгы болгохо ябадалда эрид нүлөөлнэ. Коммунистическэ обществодо гэмтэ хэрэгүүд оройдоо байхагүй юм, хүнүүд коммунистическэ обществын гуримуудые бүрин сахиха байна.

Уголовно хэрэгүүдые харахадаа, советскэ сүүд болбол гэмтэдые шангаар хэһээхэһээ гадна, гэмтэ хэрэгэй аюулые элирүүлнэ. Ажахын ба ниитын ажал-ябуулгын бүхы һалбаринуудта хуулинуудые нарин шангаар сахиха шухала байһан мэдэрэлые арад үргэн олониитэдэ нэбтэрүүлнэ. Энэнь городой ба деревниин хүн зоной үмэнэ советскэ сүүдэй нэрэ хүндые үргэнэ, бэхижүүлнэ.

Советскэ обществын ушар байдалда сүүд хадаа коммунизм байгуулагшадай баярта ба жаргалта ажабайдалай түлөө тэмсэхэ зэбсэг болоо. Сүүдэй ажал-ябуулгада үргэн олониитэ хабаадана. Манай сүүд хэрэгүүдые өөрынгөө байрада хараад хизаарладаггүй. Ниитын һонирхол татаһан хэрэг фабрикын гү, али заводой клуб соо, колхозуудта, совхозуудта харагдадаг байна. Сүүд предприятинуудта, колхозуудта ошожо, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, албахаагшадай суглархаар таарамжатай сагта хэрэг хаража үзэдэг.

Советскэ сүүд хадаа [illegible] дээрэ эгээн сэсэн, социалистическэ гүрэнэй хуулинуудай эдэбхи[illegible] пропагандист гээшэ. Эдэ ху[illegible] нууд хүнүүдые социалистическ[illegible] общество байгуулагшад болго[illegible] мүүжүүлхэ ябадалда туһа[illegible] ажалшадай аша гүһэдэ зорю[illegible]дана.

Советскэ судьянар—арадай [illegible] дото зарсанар мүн. Тэдэнэр түрүүн хуулиин интересүүд т[illegible] орон соогоо социалистическэ х[illegible] саануудые бэхижүүлхэ, шиидх[illegible] обществын интересүүдтэ тэйр[illegible] гүрэнэй ба ажалай журам, хү[illegible] дэй хоорондохи харилсаануу[illegible] бэхижүүлхэ шиидхэбэри гарга[illegible] тухай бодоно.

Сүүдэй амжалтата ажал-ябуул[illegible] гань советскэ хуулинуудта түш[illegible]лэнэ. Эдэ хуулинууд соци[illegible]листическэ зөөри хамгаална, эм[illegible] зургаануудай, предприятинуудай б[illegible] гражданинуудай эрхэнүүд ба ху[illegible]лита интересүүдые хамгаална.

Советскэ сүүдэй түүхэ хадаа [illegible] циализмын дайсадта эсэргүү с[illegible]ветскэ обществын тэмсэлэй т[illegible] хуудаһан гээшэ. Энэ хадаа соци[illegible]листическэ хуули ёһо ба шэнэ [illegible] гуулалтын гуримуудые бэхижү[illegible] хын түлөө тэмсэл гээшэ. Совет[illegible] арадай сүүд—хүмүүжүүлгын хүс[illegible] зэбсэг мүн. Тэрэ хадаа коммун[illegible] байгуулгада һаад хэдэг гэмтэ х[illegible]рэгүүдтэй тэмсэхэ ябадалда үргэ[illegible] арад ниитые хабаадуулна. Совет[illegible] сүүд ниитын-политическэ угаа [illegible] нүлөөлэлгын зэбсэг болоо. Соци[illegible]лизмһаа коммунизмда дамжа[illegible] оролгын условинуудта ажалша[illegible] коммунистическэ ёһоор хүмүүжүү[illegible]хэ ба гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэ[illegible] хүсэн түгэлдэр зэбсэг болоһон үг[illegible] ехэ удхашанарынь иимэ байна.

А. ХАМАГАНОВ,
БМАССР-эй юстициин Минист[illegible]

☆

Гашейн МТС тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын намар-үбэлэй сезониие хаһэ саг соонь, амжилтэйгээр эхилээ. Үдэрэйнгөө нормые 130—150 процент дүүргэдэг токарь Феоктист Калашников МТС соогоо эрхимүүдэй нэгэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь Ф. Калашников хүдэлмэрилжэ байна.

Ф. Морэнецын фото

☆ ☆

Цэдэн ГАЛСАНОВ

СЭЛЭНГЫН ҺОНИНУУД

(Уранзохёолшын блокнодһоо)

3. АЖАЛАЙ ШЭНЭ ОНОЛ АРГАНУУД

...анай ороной фабрика, заво... дээрэ, колхоз, МТС-үүдтэ, ...унизмын эгууехэ барилганууд ..., ажахын бүхы һалбаринуудта ...скэ арад эб найрамдалай нан... вахтада гаранхай. Энэ һүр ...аланта вахтаяа ажалай шэнэ ... илалтануудаар, ажалай бүтээ... улам дээшэлүүлгээр, мэргэ... зохёолой шадабари, үүсхэлээр ...глэнэ.

... М. Кагановичын нэрэмжэтэ ...линскэ оньһото-шудхалгын ...ой залуу токарьнууд Антони... Жандарова, Ольга Агафонова ...дэй патриотическа эхи табил... ...абаад үзээ. Эдэ хоёр юрын за... басагад социалистическэ мүры... ...й шэнэ оньһо оложо, үйлэд... ...ин операци бүхэниие эрхим ...ртайгаар ябуулха гэһэн зо... ...о табяад, амжалта түгэлдэ... ажаллажа байна. Волго-Дон... ...й байгуулга дээрэ алхалан яба... экскаваторай комсомольско-за... ...шуулай экипаж мастер Алек... ...р Шевелевой хүтэлбэри доро ...э тодхобори хэрэглэжэ, угаа ехэ ...алмаха арга олоод, халаан бү... ...э нормоёо нэгэ хахад дахин ...лдэг болоо. Карело-Финскэ ...эй нэгэ леспромхоздо Иван ...ревой хүтэлбэрилдэг модо ото... ...одой поточно - комплексно ...ада часовой графигта ороод, ...найнгаа нормые хоёр дахин ...лжэ һуранхай.

...э хадаа ажалай бүтээсые ни... ... дээшэлүүлһэн тон һүүлэй ... шэнэ онол арганууд болоно.

...Үльгэр жэшээ бэдэржэ холошье ...оной хэрэг юм. Галуута-Нуу... ... шахтада хэрэглэжэ байгаа ...ичнэ метод яагааб? Республи... ... модо бэлэдхэлэй предприяти... ... дээрэ үргэнөөр дэлгэрһэн тү... онол арга — модо унагааха, ...рлэхэ, тээхэ поточно-комплекс... ...шинүүд яагааб? Гүнзэгы доро... ...загаһа гүрдэхэ Байкалай зага... ...лай үүсхэл яагааб?

...гэжэ Сэлэнгын МТС-эй меха... ...торнууд халуунаар хөөрэлдэжэ ...а.

...дүүсэн, бэе бээ хүлеэлсэхээ... мартаад, дээрэ дээрэһээнь даб... ...лан яриддажа байһаарынь бо... ...о, ажалай шэнэ онол арга ... эдэнэр үнинэй хэлсэдэг бай... болоолтой.

...дшье ушарынь эли. Республи... ...тор тон үнинэй болохо Сэлэн... МТС-эй коллектив трактор бо... хүдөө ажахын машинануудые ...барилха түсэб болзорһоонь ... дүүргэхын түлөө бүхэреспуб... ...ска мүрысөөнэй эхи татаад, ...барилгын хүдэлмэридэ шэнэ, ...ой метод хэрэглэжэ эхилээ. ...онол аргаяа үдэрһөө үдэртэ ...хуулжа, онобшыень улам һай... ...оложо байха юм.

... һая болотор бидэнэр заһаба... ... дээрэ бригадна методээр хү... ...эрилдэг байгаабди. Харин ...ай һүрхэй ехэ үрэ үгэдэггүй

һэн. Халтад гэһээр заһабарилгаяа оройтуулхаяа һанадаг, үнэ сэнгынь хүндэрдэг байгаа. Хэрбээ урдань намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ зуугаад хүн хабаададаг байгаа һаа, мүнөө шэнэ, узловой методээр далаад хүн хүдэлмэрилхэ ёһотой болоо. Бодото дээрээ жаран хүн ажаллана... — Иигэжэ МТС-эй директор, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Александр Бадонович Кузьмин шэнэ арга метод тухайгаа хөөрэжэ захална.

МТС-эй мастерскойдо ошобобди. Бүри хашаагайнь үүдэ орохоһоо эхилээд тон гуримтай журамтай, сэбэр сарюун байба. Шэнээргэ уужам һарабша доро дайшалхы машинанууд шэнги жэрыжэ шэб шэнэхэн тракторнууд, комбайнууд харагдана. Тус МТС имагтал байгааша ондо хүсэ ехэтэ зургаан гусенична дизельнэ трактор, дүрбэн самоходно комбайн, үбһэ сабшаха самоходно хоёр косилка гэхэ мэтын шэнэ машинануудые абаа. Эдэнь аяар хахад миллион шахуу түхэригэй зөөри юм!

Мастерскойнь газаа үүдэн тээшэнь хаража һубараһан хэдэн арбаад тракторнууд һая унаһан сарья саһан дээрэ амаржа түглылдэнэ.

— Эдэнэр эмнүүлхэ ээлжээгээ хүлеэжэ байна гээшэ, — гэжэ нүхэр Кузьмин шоглоно.

Мастерской соо ороходо тон сэбэр, нобшо ноохой гэжэ бүри үгы, һаруул, дулаан, уужам. Юрэ хэлэхэдэ, томо заводой цех шэнги журамтай. Хүдэлмэриин байра бүхэндэ зэр зэмсэгүүдтэй, запасна частьнуудтай 24 столигууд. Үлүү бүлүү хүл хүдэлгөөн гэжэ үгы. Мастерской соонь нэгэн доро долоон трактор: үүдэ оромсоор нэгэниинь задалагдажа байна, табан тракторнуудынь хойно хойноһоо узел дамжажа, часть частяараа заһабарилагдана, тиихэдэ үүдэнэй нүгөө талада нэгэ тракторынь бэлэн мүртөө ороод хабсарагдажа, туршалгада гарахаяа байна.

— Мүнөөдэр заһабариһаа трактор гараха гү? — гээд директорынь МТС-эй инженерһээ асуугаадхина.

— Гараха, гараха. Графигай ёһоор нэгэн заатагүй бэлэн болохо, —гэжэ тэрэнь урматайгаар харюусана.

Тэрээнэй хажуугаар, тусхай бригада хүдөө ажахын бусад машинануудые нэгэмүһэн заһабарилжа байха юм.

Энээн дээрэһээ харахада, узловой методэй үлүү булюунь хэлсээнгүй ехэ байна. Нэгэ узелынь нүгөөдэеэ һаатуулхагүй гэжэ гол таһа оролдодог, мүн МТС-эй хүтэлбэри, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө запасна частяар, заабари, шалгалтаар таһалгарягүй хангажа байха ябадал тон ехэ туһа дүхэм болоно: эрхим шанартайгаар заһабарилагдаһан нэгэ трактор үдэр бүхэндэ мастерскойн үүдэнһээ гаража байха ёһотой! 1952 оной февралиин 10-да (али үшөө эртэшье гү) трактор ба хүдөө ажалай жудхүүлхэ машинануудые заһабарилха сезонно түсэб сүм дүүргэгдэхэ байна.

Шэнэ аргые хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байһан хүнүүдые харахада, тон хүхюун омогтой, түбшэн тобтой ажалланад.

Дүй дүршэлөө улам үргэдхэжэ ябадаг залуу бригадир Санжа Чагдуровай тракторна бригада Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэдөө жэлэй түсэбые нилээд үлүүлжэ, һайн шанартайгаар газар элдүүрилһэн юм. Теэд мүнөө нүхэр Чагдуров заһабарилга дээрэ хүдэлгүүр (двигатель) хабсарха узелда ажаллаха зуураа, халаанайнгаа нормо 120—125 процент дүүргэнэ. Комбайнер Цыдендамба Бадмаев таряа хуряалга дээрэ эрхим жэшээ харуулаа һэн, мүнөө заһабарилгын хүдэлмэри дээрэ халаан соогоо нэгэ хахад нормо дүүргэнэ. Гэхэ мэтэшэлэн.

Мастерскойн механическа цех соо нүхэр Кузьмин набтаршаг бэетэй, елэн харахан эрбэн шэрбэн һахалтай, һалхинда аяшарһан хүри-улаан шарайтай нэгэ хүнтэй золгуулба. Мүн даа, Цыретор Найданович Найданов, МТС-эй ахалагша механик. Энэ ухаамгай һубэлгэн үбгэниие танихагүй хүн хомор.

Цыретор Найданович — республикын эгээл түрүүшын трактористнуудай нэгэн. Манай эндэ түрүүшын МТС-үүдэй тогтохоһоо хойшо тракторай жолоо бариһан, өөрөө түмэршэ дархан, ухамай уран хүн байжа, тракторай оньһо һүүлшынь шүрэб хүрэтэр шудалһан байна. Энэ ажалда ороһонһоонь хойшо хорин жэл гүйсэхэ болоо. Цыретор Найданов энэ хорёод жэл соо прицепщик, тракторист, тракторна бригадын бригадир, механик, МТС-эй директор ябаһан юм. Мүнөө табин долоо наһан дээрээ МТС-эй ахалагша механигаар амжалтатай хүдэлмэрилжэ, тон хүндэтэй үрүүдтэй байна.

Нүхэр Найданов Сэлэнгын МТС-тэ заһабарилгын узловой методэй бодото аминиинь болонхой.

— Узловой методээр хүдэлмэрилһэнэймнай түрүүшын дүнгүүд һайн үрэ үгөө, тиихэ гэжэ һанажашье байгаа һэмди... — гэжэ Найданов сэдьхэл дүүрэнээр хэлэнэ. Энэ үгэ соонь урид һайтар бодолгыень гаргаһан, сохомлоһон шэнжэ дуулдажа байгаа һэн.

Үдэшэлэн шэнэ клуб соогоо МТС-эй хүдэлмэришэд олоороо сугларжа, уласхоорондын байдал тухай, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, советскэ хүнүүдэй ажалай залиршагүй хүсэгэ шэнэ онол арганууд тухай ехэтэ һонирхон, ханатараа хөөрэлдэбэ.

Сэлэнгын механизаторнуудай хэлэһэн үгэнь хэһэн хэрэгтээ нигта холбогдожо, эб найрамдалай агууехэ вахтын гэрэлтэмэ туяан соо тунана.

Хорото һүйдхэл ба шпионажые американсцуудай эмхидхэһэн ябадал балшыса элирүүлэгдэ

Венгриин ба Румыниин гүрэнэй хилэнүүдые американска сэрэгэй транспортна самолёдой дабаһан тухай ТАСС-эй мэдээсэл хэблэлдэ һаяшаг тунхаглагдаа.

Американска агаарай 12-дохи армиин 85-дахи группын составта ородог сэрэгэй транспортна самолёт румынска гүрэнэй хилэ дабаа гэжэ ТАСС-эй мэдээсэлһээ, мүн венгерскэ правительствын нотоһоо мүнөө элитэ болоо. Румыниин территори дээгүүр ниидэһэнэйнгээ һүүлээр американска самолёт Венгриин хилые мүн лэ дабаһан байна, гэбэшье венгерскэ территори дээгүүр ниидэхые һэдэхэ үедөө, Эбэй договорой 22-дохи статьягай ёһоор Венгридэ советскэ авиациин байрлаһан зонодо советскэ дежурна истребительнүүдээр баадхагдан, тэрэ самолёт бууһан байна.

СССР-эй шухала шухала районуудай сэрэгэй оперативна картанууд, мүн Венгриин, Румыниин ба Чехословакиин картанууд, парашюдаар буулгахаар бэлэдхэгдэһэн радиостанци, дулаан хубсаһануудай баглаанууд, экипажай гэшүүдэй хэрэглэхэгүй, харин тон ондоо зорилготой бусад десантна түхеэрэлгэ американска самолёдой борт дээрэ олдоо. Самолёдые шалган хаража үзэхэдэ, тэрэнэй навигационно түхеэрэлгэ, холбоон ой хэрэгсэлнүүд, мүн тэрэнэй аппаратура бүрин бүтэн гэжэ тодорхойлогдоо. Самолёдой экипаж муу бүрхэг уларилтайда ба һүни самолёт ябуулха аргатай байба. Венгриин ба Румыниин территори дээгүүр американска самолёдой ниидэһэн бүхы ушар байдал хадаа гүрэнэй хилэ зорюута дабаһан баримтые харуулна. Тус самолёт арадай демократиин оронуудай ба Советскэ Союзай территори уруу шпионууд болон диверсантнуудые эльгээхэ ябадалтай холбоотой хорото зорилго бэелүүлхын тула американска сэрэгэй засагаархидаар эльгээгдэһэниинь һэжэглэшэгүй.

Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан шэнэ ябуулга хэһэн американска засагаархидай аашые элирүүлээшэ ТАСС-эй мэдээсэлэй толилогдоһоной һүүлээр, США-гэй сэрэгэй ба правительственна органууд шпионско һанаашалгынгаа мүр балардуулха гэжэ һэдэбэ.

Венгриин ба Румыниин территори дээгүүр американска сэрэгэй транспортна самолёдой ниидэһэн ябадал буруушаажа шадахагүй байхадаа, «навигацида юрын алдуу гараһан» дээрэһээ американска самолёт эдэ оронуудай территори дээрэ үзэгдөө гэжэ мэдүүлэн, Атлантическа союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй штаб өөдэгүй арга хэрэглэбэ. «Нью-Йорк Таймс» газетэ «Төөриһэн самолёт» тухай мүн лэ худал үгэ тараана. Атлантическа союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай господиннууд ба «Нью-Йорк таймс» газетэ яаража ормоглоһон иимэ «тайлбарилгаар» дэлхэйн олониитые мэхэлхэ гэһэн боллолтой.

Венгриин ба Румыниин территори дээгүүр американска сэрэгэй самолёдой ниидэһэнгэй холбоотой баримтануудые ба ушар байдалые мүрдэһэнэй дүнгүүд хадаа «навигацида» ямаршье алдуу байгаагүй гэжэ харуулна. Тус самолёт хадаа хүндэ условинуудта самолёт ябуулжа болохо аппаратуратай ба навигационно түхеэрэлгэтэй байба. Тиимэһээ, сэрэгэй транспортна самолёт Венгриин ба Румыниин территори дээрэ гэнтын ушарһаа бэшэ, «зүг шэглэл алдаһан, курсаһаа хадуурһан» ушарһаа бэшэ. харин гэмтэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула үзэгдэһэн байна.

Американска сэрэгэй транспортна самолёдой борт дээрэ олдоһон СССР-эй шухала шухала районуудай, тэрэ тоодо Украинска ССР-эй ба Поволжьеын сэрэгэй оперативна картанууд, тэрэшэлэн Чехословакиин, Румыниин ба Венгриин картанууд хадаа гэмтэ зорилго бэелүүлхын тула тус самолёдые американска сэрэгэй командовани эльгээгээ гэжэ гэршэлнэ. Географическа мэдэсээ нэмэхын тулада бэшэ, харин тус оронуудай территори дээрэ тусхай даалгабари бэелүүлхын тулада самолёдой экипажда эдэ картануудай хэрэгтэй болоһониинь эли бэшэ аал? Советскэ Союзай шухала шухала районуудай сэрэгэй картанууд бариг даһан самолёдой экипажда ямар ушарһаа олдооб гэһэн асуудалда американска засагаархидай нэгэшье түлөөлэгшэ мүнөө хүрэтэр харюу үгөөдүй.

Американска самолёт дээрэ олдоһон, хэдэн оронуудай сэрэгэй оперативна картанууд американска самолёт бүхэндэ байдаг «стандартна элдэб картанууд» болоно гэжэ США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ г-н Цайт мэдүүлбэ.

Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын өөрынь мэдэрһэн ёһоор, Мюнхен—Белград линиһээ хажуу тээшээ холо байдаг СССР-эй шухала шухала районуудай, тэрэ тоодо Украинска ССР-эй ба Поволжьеын сэрэгэй оперативна картанууд Мюнхенэй районһоо Белград руу ниидэһэн самолёдто юундэ хэрэгтэй болооб? гэһэн асуудал гарана. Американска сэрэгэй засагаархид үгтэһэн курсһаа дан ехээр «хазагайрхыень» өөрынгөө лётчигуудта хараална бэшэ гү?

Американска самолёт дээрэ байһан десантна түхеэрэлгэ юрын... «абаралгын хэрэгсэл» байһан хэбэртэйгээр США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлһэниинь мүн лэ этигэхээр бэшэ байна. Экипажай хэрэглэхэ тооһоо олон парашюдууд, самолёдой борт дээрэ бэшэ, харин полевой условинуудта хэрэглэхэ тусхай радиостанци, самолёт дээрэһээ хаяхаар бэлэдхэгдэһэн дулаан хубсаһанай баглаанууд самолёт дээрэ олдоһониинь мэдээжэ. Нормальна ниидэлгэ хэһэн самолёдто иимэ зүйлнүүд хэрэгтэй юм гэхэдэ хэн этигэхэ гээшэб? Теэд, хорото зорилгоор шпионууд ба диверсантнуудые эльгээхэ, тэдэниие хангахын тула ниидэлгэ хэһэн самолёдто эдэ зүйлнүүд хэрэгтэй байһаниинь лабтай.

Хорото зорилгоор Венгриин ба Румыниин территори дээгүүр сэрэгэй транспортна самолёдой ниидэһэн баримта хадаа СССР-тэ, арадай демократиин оронуудта эсэргүү шпионаж, хорото һүйдхэл ба бусад ябуулгануудые эмхидхэгшэ американска этэгээдүүдэй бодото нюурые дэлхэйн олониитын үмэнэ элишэлэн харуулна. Венгриин ба Румыниин территори уруу американска сэрэгэй транспортна самолёдой нэбтэрэн ороһон ябадалые хорлон һүйдхэлгын эшүүритэ үшөө нэгэ ааша мүн гэжэ Хитадай «Женьминьжибао» газетэ зүбөөр нэрлэнэ.

Өөрынгөө һанаашалга бэелүүлхые һэдэжэ, американска засагаархид эгээн хорото муухай этэгээдүүдые хэрэглэхэ ябадалһаа тунхарнагүй, тэдэнэй дунда белградска шпионско титовскэ бүлэг онсо һуури эзэлнэ гэжэ энэ баримта үшөө лахин харуулба

«Үгы болоһон» американска самолёт Югослави ошохо даалгабаритай байгаа гэжэ американска хэблэл ТАСС-эй мэдээсэлэй толилогдохын урда тээ сэхэ бэшэһэн юм. Американска сэрэгэй командованиин даалгаһан маршрут соо Югослави ошолго хараалагдаһан байгаа гэжэ американска дабагша самолёдой экипажай гэшүүд тэрэшэлэн элирхэйлбэ. Мүнөө США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ энээниие мүн лэ батална.

Венгерскэ хилые американска самолёдой дабаһан ябадалда хамаатай бүхы баримтануудые ба ушар байдалые тодорхойлоод үзэхэдэ, Югославида американска самолёдой ошолгонь Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай территори дээрэ хоролол һүйдхэхэ хүдэлмэри хэхээр саашадаа эльгээхын тула югославска шпионууд ба хоролон һүйдхэгшэдые самолёдой борт дээрэ һуулгажа ябаха зорилготой байгаа гэжэ элирнэ.

Тиимэһээ. Европодохи американска засагаархидай агрессивнэ шэнэ ябуулга тухай, уласхоорондын оршон байдал хурсадхаха зорилгоор уласхоорондын эрхын нормонуудые бүдүүлигээр дахин эбдэһэн тухай гэршэлнэ.

ТАСС-эй мэдээсэлэй толилогдоһонһоо хойшо хэдэн үдэр үнгэрөө. Гэбэшье, американска засагаархид тодорхой ямаршье харюу мүнөө хүрэтэр үгөөдүй, ушарынь американска тагнуулшад балшыса баригдаа.

Венгриин ба Румыниин гүрэнэй хилэнүүдые американска сэрэгэй транспортна самолёдой дабаһан ябадал ба Америкын Холбоото Штадуудта һая абтаһан, «Аюулгүй байдал харилсан хангаха тухай 1951 оной хуули» хоорондоо сэхэ холбоотой гэһэн мэдэрэлгэ американска хэблэлдэшье харагдана. Энэ хуулинь Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд дотор хорололгын ба һүйдхэлэй ябуулгануудые бэелүүлхын тула хэрэгтэй нюурнууд ба зэбсэгтэ бүлэгүүдые тус орнуудай территори дээрэ Холбоото Штадуудай зүгһөө мүнгөөр хангаха ябадал хараална. «1951 оной хуули» хадаа уласхоорондын нормонуудые бүдүүлигээр эбдэһэн, мүн демократическа зарим гүрэнүүдэй суверенитедтэ добтолһон ябадал болоно. Үнэндөө, энэ хуули хадаа американска агрессивнэ нюурнуудай тон жэгшүүритэ муухай даалгабаринуудые доллар абажа бэелүүлхээр бэлэн байһан эгээн гэмтэ этэгээдүүдые ба Эхэ орондоо урбагшадые хэрэглэхэ гэһэн зорилго элеэр табина.

«1951 оной хуулиин» бодото зорилгые американска хэблэл далдалнагүй. Уршагта энэ хуули хадаа «бага гитлернүүдые»—шпионууд, террористнууд ба бусад гэмтэ нюурнуудые Холбоото Штадуудай зүгһөө дэмжэхэ ябадалда зорюулагдана гэжэ «Дейли компас» газетын шэнжэлэгшэ Стоун бэшэнэ.

«Иимэ түхэлэй хүнүүдые,—гэжэ Стоун бэшэнэ,—бидэнэр союзнигуудайнгаа тоодо оруулнабди! Энэ хадаа аюулгүй байдалые харилсан хангаха тухай хуулиин ёһоор байгуулагдаһан террористическэ фондһоо мүнгэ абаха хүнүүд гээшэ».

Румыниин ба Венгриин территори руу американска сэрэгэй транспортна самолёдые эльгээһэн ябадал эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй хилэнүүдые американска засагаархидай дабаһан олон ушарнуудай нэгэн мүн. Американска засагаархидай иимэ ябуулганууд эб найрамдалда дуратайбди гэжэ худалаар хэлэдэг англо-американска блогойхидой аашые бүрин элирүүлнэ, тэдэнэр эб найрамдал ба амгалан хани харилсаан тухай хооһон шашалдаануудые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин трибунаһаа һүүлэй үелэ хэлэжэ байна, теэд тэдэнэр провокациин ба һүйдхэлэй политика, агрессивнэ ябуулгануудай политика баримтална.

Венгриин ба Румыниин гүрэнэй хилэнүүдые американска сэрэгэй транспортна самолёдой дабаһан тухай ТАСС-эй мэдээсэл, тэрэшэлэн шпионаж болон һүйдхэлгэ эмхидхэгшэдэй гэмтэ зорилгонуудые элирүүлһэн ябадал хадаа дэлхэйн олониитын дунда үргэнөөр хэлсэгдэжэ байна. Американска засагаархидай ябуулганууднь эб найрамдалда дуратай арадуудай дунда зүбөөр зэбүүрхэл ба зэмэлэлгэ үүсхээ.

(Декабриин 8-най «Правда»).

Эмхигүй хүдэлмэриин хойшолонгууд

...арын аймагай Хамнигадайн тракторнууд ба хүдөө ажахын ...нануудай заһабариие тэсэшэ... ...даанаар ябуулжа байна. Де... ...ин 1 болотор энэ МТС орой... ... трактор заһабарилжа, ноябрь ...гаа график таһалдуулаа. ...МТС-эй директор нүхэр Воро... директорые политическэ та... ...орлогшо нүхэр Волков гэгшэд ...барилгын муугаар ябуулагда... ...айһые запасной частьнуудай ... дээрэһээ болоо гэжэ тайлба... ...г байна. Үнэндөө заһабарил... ...графигай таһалдуулагдаһанай ...шалтагаан юуб гэхэдэ, тус ...эй хүтэлбэрилэгшэд заһаба... ...н хүдэлмэриие буруугаар эм... ...э. Тэндэ узловой методые тоо... ... Энэ хадаа МТС-эй ахалагша ...ик нүхэр Баженовэй мэдүүл... ...эрэһээ элирнэ. «Хэрбээ бри... ...узловой методые ёһотойгоор ...эн хүдэлмэрилөө һаа, бидэ... ...0-һаа доошо бэшэ тракторнуудые заһабарилһан байха һэмди» гэжэ нүхэр Баженов мэдүүлбэ.

Заһабарилгын узелнуудай хүдэлмэри мүртэйгөөр эмхидхэгдээгүй, мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэдөөр нэгэшье узелынь бүридүүлэгдээгүй байна. Жэшээнь, хойто мост заһабарилгын узелда нэгэшье хүн табигдаагүй. Заһабарилгын хүдэлмэришэн бүхэндэ түсгаар даалгабари үгтэдэггүй, хүн бүхэн дураараа хүдэлмэрилдэг, хүдэлмэришэдые нэгэ узелһаа нүгөөдэдэнь абаашажа, һэлгүүлхэ ушар ходо үзэгдэнэ. Тракторнуудай заһабарилгада 54 хүн хүдэлмэрилхэ ёһотой аад, мүнөө минил 38 хүн ябадаг юм.

Бүридхэлгын узел (механигынь нүхэр Богданов) ехэ муугаар хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ захиһан запасной частьнуудай хойноһоо трактористнууд өөһэдөө ябаха баатай болоно. Тиихэдэ механик-браковшик нүхэр Курикалов тракторнуудые задалжа байхадаа хэрэгтэй, хэрэггүй болоһон детальнуудые илганагүй. Тиимэһээ энэ хүдэлмэриень трактористнууд хэжэ, үнэтэ сагаа гээнэ. Мүн МТМ-е даагша нүхэр Жарников узелнуудай хүдэлмэриие муугаар хүтэлбэрилнэ. Заһабарилгын хүдэлмэрилэгшэдэй жаяг заршам тон һула. Ажалһаа хожомдохо ябадал ходол үзэгдэжэ байдаг. Жэшээнь Брянский, Протасов, Жаркой гэгшэд 2—3 үдэрөөр хүдэлмэридөө гарадаггүй юм. Теэд эдээндэ ямаршье хэмжээ абтаагүй.

Узел бүхэндэ ажалаа зүбөөр эмхидхээд, узловой шэнэ метод үргэнөөр хэрэглээ һаа, Хамнигадайн МТС тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын график дүүргэжэ шадаха аргатай.

Г. Эрдынеев.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар болобо

Кабанскын аймагта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар таһалдалгүй, һара бүхэндэ үнгэргэгдэжэ байдаг. Мүн энэ семинар идейно-теоретическэ талаараа үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ, тус хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлгэдэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Семинар дээрэ лекцинүүдые уншахын тулада хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, советскэ ба партийна эдэбхитэд хабаадуулагдадаг байна.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн семинарта культурно-гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд байлсаа. Тэдэнэр хадаа ниитэ-политическэ, естественно-научна, хүдөө ажахын темэнүүдээр лекцинүүдые дуулаһан байна. Кабанскын дунда һургуулиин багша нүхэр Абрамичева коммунизмын агууехэ барилганууд тухай һонин лекци уншаа.

Зоотехник нүхэр Качин үбэлэй сагта малые тэжээхэ тухай, мүн юстициин полковник нүхэр Лютин советскэ сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэ тухай лекци уншаһан байна.

Культурын байшангай директор нүхэр Тронов хүдөөгэй клубуудта ба уншалгын байшангуудта наадануудые эмхидхэхэ тухай лекци уншаха зуураа, элдэб һонин наадануудые хайшан гэжэ эмхидхэхэ шухалаб гэжэ диафильмээр харуулһан байна. Энэ мэтээр практическа занятинуудынь ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинарые һайнаар эмхидхэхэ ябадалда ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой пропаганда ба агитациин таһаг ехэ туһа хүргэнэ. Семинарнуудай болоходо айкомой хүдэлмэрилэгшэд лекцинүүдые ба элидхэлнүүдые хододоо хэдэг юм.

Зүгөөр, республикын зарим аймагуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ партиин зарим айкомууд анхаралаа хандуулнагүй. 1951 ондо Зэдын аймаг дотор оройдоо нэгэ семинар үнгэргэгдөө. Ториин, Хэжэнгын ба Закаменай аймагуудта семинарнууд үнгэргэгдэнэгүй. Дурсагдагша аймагуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниинь энээгээр тайлбарилагдана.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнуудые жэшээтэ һайнаар үнгэргэдэг аймагуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые республикын бүхы бусад аймагуудта дамжуулан дэлгэрүүлхэ шухала.

П. Стужин.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Эб найрамдалай хүсэнүүд улам ургана

Хойто оронуудай — Швециин, Норвегиин, Даниин, Финляндиин ба Исландиин эб найрамдалай тала баригшадай конгресс Стокгольмдо болоод, һаяшаг дүүрэбэ. Энэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ гайхамшаг оруулалта хэһэ. Конгрессэй 700 делегадууд Хойто Европын гүрэнүүдэй профсоюзна, культурна, эхэнэрнүүдэй, залуушуулай, шажанай ба бусад олон тоото организацинуудаар түлөөлэгдэһэн байна.

Американска империалистнуудай агрессивнэ политикаһаа шалтагаалан хойто оронуудта тохёолдоһон дайнай аюул Хойто Европын арадуудай дунда ехэ сошордуу ябадал үүдхэбэ. Тиимэһээ, конгрессэй делегадууд Атлантическа пактһаа Норвегиин, Даниин ба Исландиин гараха эрилтэ хэхэ зорилго хойто зүгэй оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай ба бүхы демократическа организацинуудай урда табяа. Энээнийе бэелүүлээ һаа, хойто зүгтэ дайнай болохо аюул нилээд һуларха ба сэрэгэй ехэ бюджедүүдэй хүндэ хүшэрые мүрэ дээрээ тохогдоһон арадуудай байдал һайжарха байгаа.

Агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхэ тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые конгрессэй делегадууд нэгэн һаналаар дэмжээ Эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ ажалшадай үдэр бүриин эрилтэнүүдэй түлөө тэмсэлтэй холбохо шухала гэжэ конгресстэ хабаадагшад зааба.

Стокгольмско конгрессэй баталан абаһан шиидхэбэринүүдынь хойто оронуудай арадуудай дура зориг ба хүсэл эрмэлзэлгые харуулна. Арадуудай хамтынгаа хүсөөр тэмсээд, эб найрамдалда дуратай арадуудай интересүүдтэ ябуулга хэхыень правительствонуудые баалхаад байгаа һаань, дэлхэйн шэнэ дайн дэбэрэн таража шадахагүй гэжэ конгресс мэдүүлнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси дээрэ советскэ делегациин хэһэн дурадхалнууд эб найрамдалай хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ конгресс дээрэ үгэ хэлэгшэд заагаа. Советскэ дурадхалнууд бүхы юрын хүнүүдэй ажабайдалай интересүүдтэ харюусана гэжэ тэдэнэр мүн лэ онсо тэмдэглэбэ.

Хойто оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай конгресс хадаа уласхоорондын бүхы арсалдаата хэрэгүүдые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ; единэ, эб найрамдалда дуратай Германиие тогтоон байгуулха; хүниие олоор хюдалгын алибаа зэбсэг хориможолон, тэрээндэ дары, нэгэн доро ба нүлөөлэстэй хиналта хэхэ; арадуудай хоорондо культурын ба худалдаа наймаанай талаар сүлөөтэ харилсаа хэхэ; яаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадалда хүргэдэг, дайнай аюулые улам ехэ болгодог ба арадуудай ажамидаралай хэмжээе доошонь оруулдаг сэрэгэй блогуудта оронгүй байжа, хойто оронуудай аюулгүй байдал хангаха; арсалдаата хэрэгүүдые шиидхэхэ ба Эб найрамдалай Пакт баталха зорилгоор агууехэ табан гүрэнэй хоорондо хэлсээ хэхэ ябадалые шухалада тоолоно.

Дүтын ба Дунда Востогто империалистнуудай хэжэ байгаа аашанууд

Сиридэхи событинууд дэлхэйн олониигын анхарал татажа үргэлжэлһөөр. Эдэ событинууд дүрбэн оронуудай (США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин) агрессивнэ түсэбүүдгэй, союзна дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха тухай тэдэнэй һанаашалгатай холбоотой гэжэ демократическа нюурнууд сэгнэнэ.

«Дундавосточно командовани байгуулха гэжэ дүрбэн оронуудай дурадхалнуудаар хараалагдаһан түсэб хадаа Дүтын ба Дунда Востогто амгалан, аюулгүй байдал сахилгын интересүүдтэ, тус районой гүрэнүүдэй бодото национальна интересүүдтэ огто хамаадахагүй байна» гэжэ Египедэй, Сириин, Ливанай, Иракай, Саудовска Аравиин, Йеменэй ба Израилиин Правительствонуудта энэ оной ноябриин 21-дэ эльгээһэн нотонууд соогоо Советскэ Правительство зааһан байһа юм.

Дурсагдаһан оронуудай «өөрыгөө хамгаалхань» шухала гэхэ мэтээр, дай үүдхэгшэдэй шашалдадагынь Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые американо-английска империализмын сэрэгэй плацдарм болгохо ябадал далдалха зорилготой. Гэхэтэй хамта, империалистнууд хадаа эдэ оронуудта улам ургажа байгаа национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха һанаатай байна.

Энээниие Сиридэхи событинууд эли тодоор гэршэлнэ. Гадаадын хэблэлэй баталһанай ёһоор, дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха ябадалда дурагүй Мааруф Эд-Даваливи гэгшын засагта ороһон дары, сэрэгэй переворот хэгдэжэ, тэрээниие политическэ ажалябуулгаһаа зайсуулһан байна.

Сиридэхи гүрэнэй переворот тушаа бэшэхэ зуураа, египетскэ «Аль-Катеб» газетэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Энэ переворот хадаа Сиридэ ба бусад арабска оронуудта империалистическэ гүрэнүүдэй бэелүүлжэ байгаа уг зорилгонуудта ба интересүүдтэ алба хэнэ».

Полковник Шишеклиин шэнэ ёһо журамда США һайнаар хандана гэжэ ливанска «Ориан» газетэ бэшэнэ. Дүтын ба Дунда Востогой оронуудта американска агрессорнуудэй хорото аашын хэды ехэ боложо байбашье һаань, империалистическэ богоолшологшодой түсэбүүдые тэһалдуулха гэһэн зоригжол тус оронуудай арад олониитын дунда улам урган, бэхижэнэ.

Англо-советскэ хани барисаанай һара

Англо-советскэ хани барисаанай һара английска арадай ажабайдалда гайхамшаг событи болоо. Лондондо ба оронойнь ондоо хэдэн арбаад городуудта эмхидхэгдэһэн олон тоото конференцинүүд, митингнүүд, суглаанууд ба концертнүүд хадаа Советскэ Союз тушаа, советскэ хүнүүд тушаа английска арадай хани ёһоор хандадагые эли тодоор харуулаа. Англиин үнэн бодолто хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд, декларацинууд, посланинууд, резолюцинуудынь агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха, советскэ арадтай хани барисаа мандуулха, Англиин ба СССР-эй хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаануудые хүгжөөхэ ябадал хүсэдэг байба.

Англо-советскэ хани барисаанай һарада зорюулагдан Манчестертэ зарлагдаһан конференцидэ 60 мянган хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэд хабаадаа. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан англо-советскэ хани барисаанай обществоор Эмресс-Холл гэжэ Лондондохи тон ехэ зал соо зарлагдаһан митингдэ 9 мянган хүн суглараа.

Англо-советскэ хани барисаанай обществын уряалаар Англи ошоһон, советскэ культурын ажалябуулагшадые—В. С. Кеменов, Сталинград городой ажалшадай депутадуудай Соведэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Татьяна Мурашчикана, уранзохёолшо Борис Полевой, РСФСР-эй арадай артистка Надежда Казанцева гэгшэдые Англиин үргэн олониитэ халуунаар угтаа. Советскэ айлшадтай уулзалганууд английска ба советскэ арадуудай хани барисаанай эли тодо демонстраци болон бададаг байба.

Конвентри городто болоһон митинг дээрэ, дэлхэйн хоёр дайнай ветеран Торрисол иигэжэ хэлээ: «Английска арад Советскэ Союзда эсэргүүгээр хэзээшье дайлалдахагүй. Дайнай аюулые минии үхибүүдэй дахинаа узэхыень хүсэхэгүй байнаб. Энэнэй тулада бидэнэр эб найрамдалай түлөө, Советскэ Союзтай үнэхөөр һайн хани барисаатай байхын түлөө тэмсэлээ улам шангадхаха ёһотойбди».

СССР-тэй хани барисаагаа бэхижүүлхэ гэжэ хүсэдэг тухайдаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандуулхын түлөө тэмсэхээр зоригжоһон тухайдаа Англиин прогрессивнэ хүнүүд хаа хаанагүй, советскэ айлшадай ошоһон лэ газарта мэдүүлдэг байгаа.

М. АФОНИН.

Нүхэр А. Я. Вышинскидэ, Генеральна Ассамблейдэ хабаадаһан бүхы оронуудай түлөөлэгшэдтэ, ООН-эй секретариадта греческэ эхэнэрнүүдэй ба түрмэдэ хаагдагшадай эльгээһэн телеграмманууд

АФИНЫ, декабриин 8. (ТАСС). Греческэ эхэнэрнүүд ба түрмэдэ хаагдаһан хүнүүд А. Я. Вышинскидэ, Генеральна Ассамблейдэ хабаадаһан бүхы оронуудай түлөөлэгшэдтэ, ООН-эй секретариадта иимэ телеграммануудые эльгээгээ гэбэл:

«Политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө гэмнэгдэһэн ба түрмэдэ хаагдаһан манай түрэлхидые сүлөөлхэ ябадал туйлахын тула, бүгэдэниитын амнисти хэхын ба манай орондо эб найрамдал һэргээхын тула танай хамаархые гүйнабди.

Пападопулу, Захараду, Комхоколи, Стергиу, Скипо».

«Политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэдэ олон жэл һуугша манай түрэлхидые — залуушуулые, хүгшэдые, туберкулёзоор үбдэгшэдые ба инвалидуудые түрмэһөө сүлөөлхын тула танай хамаархые гүйнабди.

Рениери, Скалку, Эммануали, Цафили, Манстакопулу, Параскевопулу».

«Зүрхөө үбдэн байжа Танда хандаnаб, минии бүлын усадхагдаһан тушаа гомодол бэринаб. Гитлеровецүүд минии хүбүүн Георгиие үлгэжэ алаа. Минии хүбүүд Такис, Скурос ба хүрьгэн Дмитрий гражданска дайнай үедэ буудагдаа. Минии үбгэн уйдхарһаа үхэбэ. Танай хамааралсахые, минии гансахан хүбүүн Николайе саазалан алаха ябадал болюулхые, тус орондо бүгэдэниитын амнисти үгэхые гүйнаб.

Зигури».

«Танай хамааралсахые ба манай үхибүүд Хаджидакис, Метаксотас. Киурцис, Боядзидис, Исарис, Ромеас, Фалиреас, Сотирокас гэгшэдэй саазалагдахаа ябадал болюулхые гүйнабди. **Ханжидаки, Сотираку, Боядзиду».**

«Манай түрэлхид Мавроскотис, Сакелларну, Цока, Гаврили, Цитаридис, Аргипидис гэгшэдые саазалан алалга болюулха тухай манай правительствын үмэнэ зууршалга хэхыетнай гүйнабди.

Мавроскоти, Цока, Цитариду, Гаврили, Сакеллариу, Агрипиду».

«Олон жэл түрмэдэ зобожо байнабди. Гэбэшье, бидэниие сүүдлэнэгүй, гэмыемнай хэлэнэгүй. Бидэниие сүлөөлхын ба тус орондо бүгэдэниитын амнисти хэхын тула танай хамааралсахые гүйнабди.

Грециин арһанай хүдэлмэрилэгшэдэй федерациин секретарь **Курабиес,** Афинын электрокомпаниин хүдэлмэрилэгшэдэй ба техническэ персоналай профсоюзай түрүүлэгшэ **Костас,** инженер **Винсцилеос,** адвокат **Филеас,** студент **Петропулакис,** гуталшa **Цованис,** студент **Паспалнарис,** журналист **Гифтодимос,** һургаша **Анагностотулос,** студент **Вассилатос».**

Аденауэрэй ошолгодо эсэргүү протестын демонстраци

ЛОНДОН, декабриин 9. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай лондонско организацинуудай ба хүдэлмэришэдэй организацинуудай гэшүүд Англида Аденауэрэй ошоһон ябадалда эсэргүү протестын демонстрациие Лондондохи Пикадилли-Серкустэ хэбэ. «Аденауэр, гэртээ тонилог!», «Нацистнуудта ямаршье зэбсэг үгэхэгүй!», «Германиие зэбсэглэхэ ябадал болюулха!» гэһэн лозунгнуудтайгаар демонстрацинь үнгэрөө.

Баруун Германида хүдэлмэригүйдэлгэ ургана

БЕРЛИН. декабриин 9. (ТАСС). Ноябрь һарада Баруун Германида хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 92.660 хүнээр олошороо гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ. Амгалан промышленностиин элдэб һалбаринуудые сэрэгэй замда оруулһан, хэрэглэлэй товарнуудые багаар үйлэдбэрилдэг болоһон ябадал хүдэлмэригүйдэлгын ургалтын гол шалтагаан болоно.

Хүдэлмэригүйшүүлэй тоо Баварида 32.600 хүнээр, Доодо Саксони гэжэ газар нютагта — 22 мянган хүнээр, Хойто Рейн-Вестфали газар нютагта — 11.500 хүнээр олошороо.

Пакистанда үлэсхэлэн болоно

КАРАЧИ, декабриин 8 (ТАСС). Зүүн Пакистанда ба Баруун Пакистанай зарим нютагуудта болоһон үлэсхэлэн тухай статья соогоо «Пакистан Таймс» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Кулна городой оршондохи байдал тон ехээр муудаба, 500 мянга гаран хүн үлэсэжэ байна. Олон хүн үлэсэжэ ба туража үхэнэ. Олон хүн бэсэ хоролон алана. Гэхэ зуура хонжоошод, наймаашад хара рынок дээрэ дура зоргоороо аашална, үлэсхэлэн арадай хүзүүн дээрэ баяжана гэжэ газетэ бэшэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 10. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигтэ хани харилсаатай ябажа, түрүүшын рубежүүд дээрэ хамгаалалтын байлдазнуудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанда гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд артиллерийскэ хүсэтэ буудалгаар дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа.

Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ онсо хубилалта болоогүй.

Дайсанай самолёдуудые эгнан буудагшадай отрядууд мүнөөдэр Сукчхониин райондо дайсанай нэгэ самолёт унагааба.

ҮЕРһӨӨ БОЛОЖО ХОХИДОЛДО ОРОһОН ИТАЛЬЯНСКА АЖАЛШАДТА ТУһАЛНА

ВАРШАВА, декабриин 10 (ТАСС). Польшын профсоюзуудай Центральна совет хадаа үерһөө боложо хохидолдо ороһон Хойто Италиин ажалшадта туһаламжа үзүүлхын тула 15.720.500 лир мүнгэ ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедерацида дамжуулан үгөө.

БУХАРЕСТ, декабриин 10. (ТАСС). Румыниин демократическа эхэнэрнүүдэй Союз үхибүүдэй үмдэхэ 500 комплект хубсаһа ба 3 миллион итальянска лир мүнгэ итальянска эхэнэрнүүдэй Союзда эльгээбэ.

БУДАПЕШТ, декабриин 10. (ТАСС). Венгриин профсоюзуудай Совет хадаа үерһөө боложо хохидоһон хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхын тула 500 центнер шэниисын гурил ба 500 центнер сахар ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедерацида эльгээхэ шиидхэбэри абаа. Кооперациин Бүхэвенгерскэ союз мүн тэды шэнээн хэмжээтэй эдеэ хоол Италиин кооперативуудай национальна лигдэ эльгээбэ.

АНГЛО-ЕГИПЕТСКЭ ХАРИЛСААНУУД ТУШАА

КАИР, декабриин 10. (ТАСС). Египетскэ правительствын үсэгэлдэрэй заседаниин һүүлээр Египедэй дотоодын хэрэгүүдэй министр Сираг Эд-дин-паша хадаа египетскэ правительствода алба хэжэ байгаа английска тусхай бүхы нюурнуудһаа арсаха, «Гезира» гэжэ английска спортивна клубые олониитэдэ үгэхэ ба тэрээниие каирска стадионой барилгада хэрэглэхэ гэжэ правительствын шиидэһэн тухай мэдүүлбэ.

Египедэй ба Англиин хоорондо дипломатическа харилсаануудай таһаржа болохо тухай асуудал гадаадын хэрэгүүдэй министерствын үзэмжэдэ табигдаад байна, энэ неделиин соо правительствын тусхай заседаниин болохын урда тээ харилсаанууд таһаржа магадгүй гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министрын уялгануудые гүйсэдхэгшэ Фараджпаша зааба.

ФРАНЦУЗСКА ПОЛИЦИИН ААША

ПАРИЖ, декабриин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ парижска полици хадаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессидэ хабаадажа байгаа арабска ба мусульманскэ оронуудай делегадуудтай уулзахые хориһон ябадалда эсэргүү протестын демонстраци эмхидхэгшэд—Парижда байдаг алжирска 6 мянган ажалшадые арестовалаа гэжэ «Суар-Диманш» газетэ полициин префектурын коммюникэе үндэһэ болгон мэдээсэнэ. Арестовалагдаһан хүнүүдэй дунда, — Алжирһаа Национальна суглаанай депутат Месзерна, «Демократическа сүлөөнүүдэй илалта» гэжэ партиин гэшүүн Лауэль Усине, французска союзай суглаанай гэшүүн Буменджель Ахмед ба бусад бии.

ХАРХИС ЯБУУЛГА
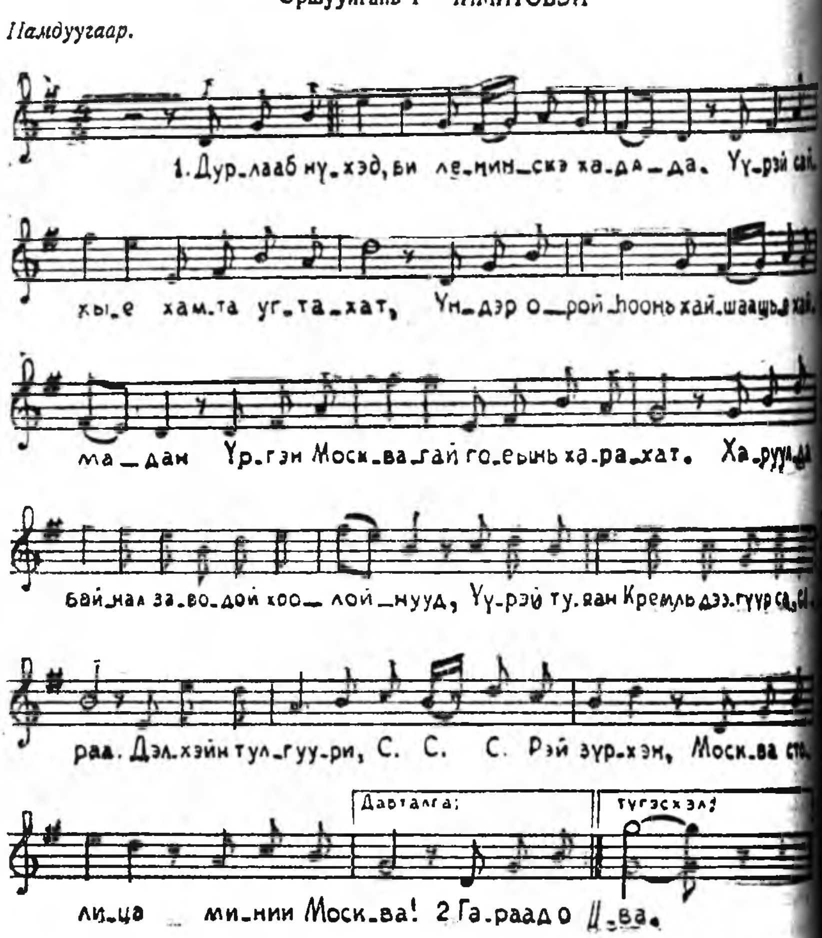
АФИНЫ, декабриин 9. (ТАСС). Үглөөнэй газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, һунгалтанууд тушаа тусхай сүүд хадаа демократическа единэ зүүнэй партиин (ЕДА) депутадууд Сарафис, Глезос, Хаджимихалис, Цимбукидис, Амбателос ба Проимакис гэгшэдые һунгаха ябадал болюулаа.

ЕДА-гэй депутадууд Гаврилидис. Имврнотис, Илиу ба Цахос гэгшэдые һунгалга мүн лэ болюулагдахань ха гэжэ газетэнүүд бэшэнэ.

ЛЕНИНСКЭ ХАДАНУУД

Үгэнь Е. ДОЛМАТОВСКИИН. Хүгжэмынь МИЛЮТИНАЙ. Оршуулгань Г. ЧИМИТОВЭЙ

Намдуугаар.

1. Дурлааб, нүхэд, би ленинскэ хадада,
Үүрэй сайхые хамта угтахат,
Үндэр оройһоонь хайшаашье хаймадан
Үргэн Москвагай гоёынь харахат,
Хзруулда байнал заводой хоолойнууд,
Үүрэй туяан Кремль дээгүүр сасараа.
Дэлхэйн тулгуури, СССР-эй зүрхэн,
Москва столица, минии Москва!
2. Гараад үзыт ленинскэ хада дээр
Омог баяраар зүрхэнш сохихол.
Эрхэ сүлөөтэй агууехэ город
Арюун дүрөөрөө урдаш бодохол.
Тэрүү тэрээгүүр галнууд ялалзана,
Орой дээгүүрнай намганууд даллаа.
Дэлхэйн тулгуури, СССР-эй зүрхэн,
Москва столица, минии Москва!
3. Мүнөөдөө хооһон ленинскэ хаданууд,
Барилгын тугууд тэндэ хиидэнэл.
Үндэр ордонгууд бодохол һаядаа
Үглөө бүри олон студентнүүд эндэ ерэхэл.
Залуу наһаяа бидэнэр һананабди
Хонгёо дуунуудай хурса үгые:
Дэлхэйн тулгуури, СССР-эй зүрхэн
Москва столица, минии Москва!

Шатараар СССР-эй XIX түрүү һуури эзэлхын түлөө

15-дахи тур

Шатараар ороной түрүү һуури эзэлэлгын 15-дахи тур декабриин 9-дэ болобо.

Копылов — Новотельнов хоёрой уулзалга түрүүлэн дүүрээ. Грозненско мастер тус партиие һулаар наадаба. 27-дохи ябадалдаа Копылов шүүгээ.

Геллер Липницкий гэгшэд наадаад, Липницкий 33-дахи ябадалдаа шүүгдэбэ.

СССР-эй чемпион Керес Симагиниие шүүгээ. Терпугов Смыслов хоёрой парти хойшолуулагдаа.

Дэлхэйн чемпион Ботвинник Бондаревскитэй наадажа, партинь ...рээгүй үлэбэ. Петросян — Тайманов, Флор — Котов гэгшэдэй парти хойшолуулагдаба. Ар... Бронштейниие шүүгээ. Авербах Моисеев гэгшэд тэнсэбэ.

15 турай һүүлээр 15 оч... тус бүри 10,5 очко абаһан гроссмейстер Керес ба одесскэ мастер Геллер гэгшэд түрүүлэн ябана.

Шатараар ороной түрүү һуури эзэлэлгын 16-дахи тур декабриин 10-да болохо байна.

16-дахи тур

Шатараар ороной түрүү һуури эзэлэлгын 16-дахи тур Союзуудай Байшангай колонно зал соо декабриин 10-да болобо. Москвагай залуу чемпион Петросян гроссмейстер Керес гэгшэдэй парти хойшолуулагдаа.

Московско гроссмейстер Бронштейн Геллер хоёр наадажа, партинь хойшолуулагдаа.

Смыслов Копылов хоёрой хоорондо шанга тэмсэл болобо. Уданшьегүй Копылов фигура алдажа, шүүгдэбэ.

Симагин Терпуговые, Тайманов Моисеевые шүүгээ. Мүн Ар... Новотельновые шүүһэн байна.

Липницкий Бондаревский хоёрой хойшолуулагдаһан партида Липницкий хоёр үлүү хүбүүтэй ба ... ха арга боломжотой болоо. Ботвинник—Котов, Флор—Авербак гэгшэд тэнсэбэ.

Декабриин 11-дэ турнирай амралтын үдэр болохонь. Дүүрээгүй партинуудые декабриин 12-то надажа дүүргэхэ байна.

(ТАСС).

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84 мест информации и писем—6-84 Для междугородных переговоров 16.

Н—03744. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000